

REYKJAVÍK Í 200 ÁR
SVIPMYNDIR MANNLÍFS OG BYGGÐAR

SÝNING Á KJARVALSSTÖÐUM 16. ÁG. — 28. SEPT. 1986

Anordning,
angaaende
de Friheder,
som
forundes de paa Island
oprettende Kiøbstæder.

Christiansborg Slot den 17de November 1786.

Kiøbenhavn,
trykt hos Densnø D. M. Høpfner, hos Konglige Bøjeslers
23 Hønskjens første Bogstift.

Konungleg tilskipun frá 17. nóvember 1786 um borgaraleg réttindi í binum fimm kaupstöðum á Íslandi.

**i Christian
den Syvende,
af Guds Raade,
Konge til Danmark**

og Norge, de Wendes og Gothers, Hertug
udi Sleßvig, Holsten, Stormarn, Dyt-
merßen, og Sildenburg, giøre alle vitterligt,
at da Vi ved Veres under 17de August födsleden allermaa-
digst udgivne Placat, angaaende den Islandske Handels Frigis-
velse, haver tilfagt de 6 Handelspladse paa Vort Land Is-
land, Reikjavik, Vestmannaø, Ekefiord, Eya eller Des-
fiord, Skutuls eller Isfiord og Grundar eller Grennefiord,
Kiephards-Ketog Früheter, hvilke Vi ved en derom ifær nær-
mere udgivende Anordning allermaadigst vilde bekiendgiøre:
Saa vilde Vi nu ved dette Veres aabne Verd allermaadigst
have anordnet og fastsat følgende:

1.

Alle Kristelige Religions Forfættende maaske i disse Riegheder vore fuld-
komne Tolérance med fri og ubestranket Religions Ovelse, hvo-
til efter Omstændighederne endog de Resocierete kan have en
liden Bøggning.

K 2

2.

ÁVARP BORGARSTJÓRA

Á þessari sýningu gefst borgarbúum og öðrum Íslendingum kostur á að sjá í einni sjónbending þróun böfuðborgar sinnar s.l. 200 ár.

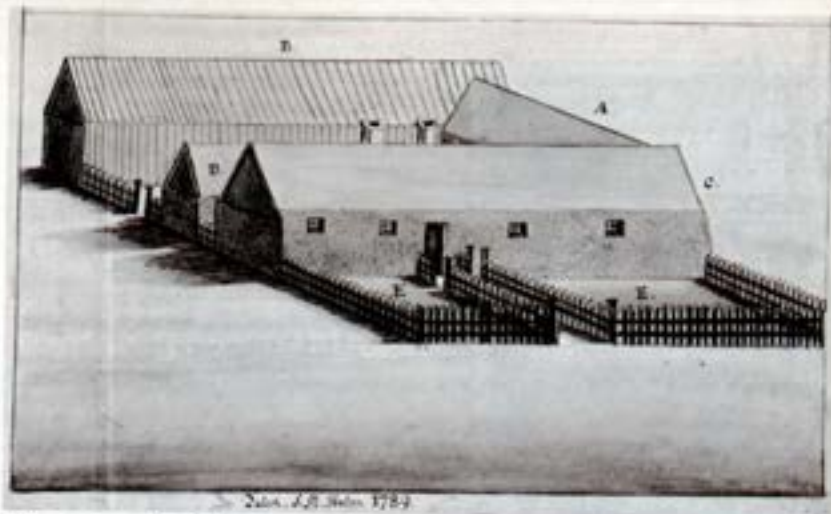
Það vakir ekki fyrir afmælisnefndinni eða þeim aðilum, sem þessa sýningu hafa undirbúið sérstaklega, að með benni séu sögunni gerð tæmandi skil. Hún getur aldrei orðið annað en lítið leiftur inn í liðinn tíma. En ef vel tekst til getur þó það ljósblik nægt til að opna sýningargestum forvitnilegan heim, sambland af sögu og samtíð.

Við bindum töluverðar vonir við þessa sýningu, því er hún einn af bornsteinum afmælisbaldsins.

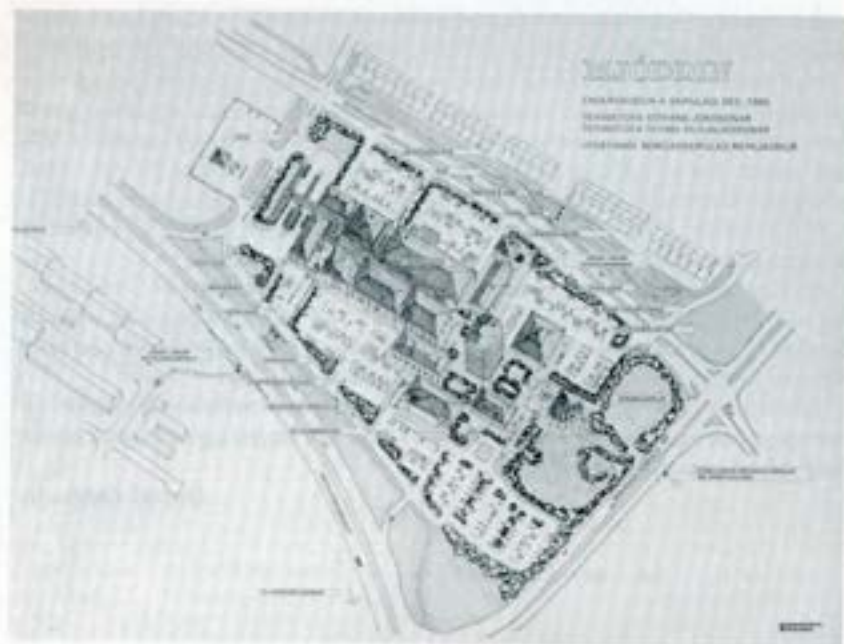
Ég færi þeim aðilum, sem hér hafa unnið vel að verki, sýningarnefndinni, framkvæmdastjóra bennar og starfsmönnum, bestu þakkir afmælisnefndarinnar og borgarinnar fyrir þeirra blut og eins öðrum þeim, sem lagt hafa þessari sýningu lið.

Sýningargestir ættu að fá hér á einum stað mikinn fróðleik og verulega skemmtun, a. m. k. hefur verið að því stefnt og vonandi hefur það tekist sem til var stofnað.

David Oddsson

Tillaga Sæmundar Hólm frá 1789 að kaupmannsgarði í Reykjavík. . .

og tillaga að kaupmannsgarði í Mjóddinni 196 dróm síðar.

MAGNÚS TÓMASSON

Reykjavík í 200 ár

SVIPMYNDIR MANNLÍFS OG BYGGÐAR

Þegar farið var að huga að sýningu þeirri, er nú kemur fyrir almenningssjónir, var sýningin „Frá Skólabrú til Gullinbrúar“, enn í fersku minni. Hún þótti takast mjög vel og fjallaði einkum um skipulagsmál, með ívafi ljósmynda frá ýmsum tíma, og var haldin í tilefni þess að tímabil aðalskipulags fyrir Reykjavík 1963—1983 var á enda. Því var ákveðið að afmælisýningin spannaði yfir lengra tímabil og sjónarhornið skyldi vera öðru vísi þótt ýmislegt, sem til þessarar sýningar er dregið, hafi einnig verið sýnt á áður nefndri sýningu.

Fljótlega varð sú skoðun ofan á í nefnd þeirri, er um sýninguna fjallaði, að leggja bæri höfuðáhersluna á ljósmyndir, enda hafði áður komið fram hugmynd og tilboð frá Ljósmyndasafninu um að standa að sýningu um Reykjavík í tilefni afmælis borgarinnar. Ákveðið var að þiggja tilboð Ljósmyndasafnsins, þó með þeim breytingum að leitað yrði fanga víðar en í því safni, og að undirritaður hefði aðalumsjón með vali efnis, svo og útliti og uppsetningu sýningarinnar.

En nú vill svo illa til að annaðhvort hefur kaupstaðurinn Reykjavík verið stofnaður helst til snemma eða ljósmyndin fundin upp of seint, nema hvorttveggja sé, og þarf því að brúa það bil sem er frá stofnun kaupstaðarins til þess tíma er ljósmyndir fara að tíðkast með öðrum hætti. Er það gert með skjólum, uppdráttum, teikningum, málverkum og líkönum og er yfirleitt um frumgerðir skjala og uppdráttu að ræða. Það vakti töluverða furðu mína að svo til ekkert virðist hafa varveist af tækjum eða tólum Innréttinganna, né heldur uppdrættir eða teikningar af sama, ef undan er skilin teikning af þófaramyllu við Elliðaárnar.

En það var aldrei ætlunin að færast svo mikið í fang að um fullkomna sögu Reykjavíkur væri að ræða, heldur sýna svipmyndir og liggur áherslan oft á því, sem horfið er eða breytt því hitt höfum við fyrir augum núna, þótt vafalaust eigi það eftir að þykja jafn skrytið og skemmtilegt þegar gerð verður sýning um Reykjavík 250 eða 300 ára.

Ekki ber að skilja þetta svo að nútíminn verði útundan, heldur fær tímabilið eftir heimsstyrjöldina síðari og til verra daga annan blæ vegna þess að svo stóru eru stökkinn í breytingu.

um borgarinnar eftir stríðið að ekki verður lengur staldrað við einstök hús svo nokkru nemi heldur gripið til loftmynda og uppdráttu af heilum hverfum. Einnig eru til sýnis deiliskipulagstillögur sem eru nýjar af nálinni og umdeildar. Efni í þennan hluta sýningarinnar er unnið að mestum hluta af Borgarskipulagi Reykjavíkur.

Eins og áður getur er meginþáttur sýningarinnar ljósmyndir og eru þær að mestu leyti fengnar úr Þjóðminjasafni, Árbæjarsafni og Ljósmyndasafni. Er ýmis um að ræða kópjur eftir glerplötum eða fölmum eða eftirtökur af gömlum ljósmyndum þegar filma eða glerplata er glötuð.

Þær ljósmyndir, sem fengnar eru frá Þjóðminjasafni, eru allar unnar af Guðmundi Ingólfssyni en hinar af Ljósmyndasafni, að undanskildum nokkrum myndum sem unnar eru af Kristjáni Magnússyni, Gunnari Vigfússyni, Leifi Þorsteinssyni og Jóhönnu Ólafsdóttur. Er það tíundað í skrá hér á eftir. Myndirnar eiga það vitaskuld sameiginlegt að vera frá Reykjavík og eru flestar eftir íslenska atvinnuljósmyndara svo sem Sigfús Eymundsson, Árna Þorsteinsson, Pétur Brynjólfsson, Magnús Ólafsson o.fl. Einnig eru hér nokkrir áhugamenn svo sem Schierbeck læknir (ekki Schierbeck landlæknir) sem brá linsunni fyrir gestsaugað og létur gjarnan fylgja skrifaðar athugasemdir í gamansómum og stundum ofurlítið illkvittnum tón. Carl Nielsen var alla tíð starfsmaður Reykjavíkurbæjar og myndaði dagleg störf í bæjarvinnunni, svo sem gatnagerð og rottuveiðar, og ein mynd hans sýnir einmitt hann sjálfan standa stoltan með „föngulega“ rottu, veidda í fjörunni.

Skafti Guðjónsson á hér einnig drjúgan skerf, myndir hans af skipakomum, flugvélum og ýmsum atburðum, svo og frá stríðinu, eru allar dagsettar og raðað í tímaröð snyrtilega inn í albúm og eru því ómetanleg heimild um bæinn frá sjónarhóli alþýðumanns, einkum þegar haft er í huga að einungis fáir hafa iðkað ljósmyndun á stríðsárunum seinni. Koma þar sennilega til boð og bönn hersins og ef til vill skortur á filmum og efni.

Því fer fjarri að öllum ljósmyndurum Reykjavíkur séu gerð skil á sýningu þessari og sakna sjálfsagt ýmsir bæði ágæta mynda og myndasmíða. Verður það einkar ljóst, þegar sýning sem þessi er sett saman, hversu brýnt það er að halda til haga og safna saman í aðgengilegt form myndefni, jafnt löngu liðins tíma sem og nýlegs. Er til muna erfiðara að

„En Goodtemplars opvågen: Morgenscene fra Reykjavíks Gader“ Schierbeck.

nálgastr myndir undanfarinna áratuga en þær sem elstar eru því þær hafa margar ratað inn á söfnin.

Tveggja manna vildi ég geta hér sem eiga merkilegt framlag til þessarar sýningar. Fyrst vil ég nefna Sigurð Guðmundsson málara vegna hugmynda, sem hann setti á blað um 1860, um baðstað og skemmtigarð í Laugardal, vatnsveitu, sunddökk o.fl. Sýna þær hve langt á undan sinni samtið Sigurður var. Hinn er Jón biskup Helgason sem var óþreytandi í að mála heimildamyndir af Reykjavík og húsum. Hann leitaði upplýsinga hjá gömlu fólki um líti húsa og legu og málaði að líkindum stundum eftir gömlum ljósmyndum, svona til að hjálpa upp á minnið.

Að lokum vil ég þakka þeim fjölmörgu sem hafa veitt liðsinni sitt þessari sýningu mað láni hluta og mynda. Sérstaklega vil ég þakka Þjóðminjasafninu og Halldóri Jónssyni þá miklu vinnu, sem hann hefur lagt fram, og þolinmæði sem hann hefur sýnt endalausum kvabbi mínu. Einnig þakka ég Þjóðskjalasafni og þeim ágætu kollogum, Sigfúsi Hauki Andrússyni og Jóni Kr. Margeirssyni, liðveislu þeirra, Landsbókasafni, Borgarskjalasafni, Árbæjarsafni og starfsfólki þar. Einnig hafa ýmis fyrirtæki og stofnanir lagt okkur lið, má þar nefna Slökkvilið Reykjavíkur sem lánar okkur tól og tæki er þeir hafa varðveitt á lofsverðan hátt, Eimspáfélag Íslands með líkón, verslun O. Ellingsen lánar stóran hluta af vörumum í krambúð, Vegagerð ríkisins skaffar efni í sandpokavígi. Kann ég þessum aðilum bestu þakkir fyrir, svo og þeim fjölmörgu sem ekki eru hér taldir.

Fyrstu verslunarhús í Reykjavík — hús Sunnbergs kaupmanns um aldamótin 1800.

GUÐJÓN FRÍÐRIKSSON:

Að skoða fortíðina — og sjálfan sig

Vorið 1752 skrifu inn fyrir Örfirisey skúturnar Friðriksvon og Friðriksósk, hlaðnar timbri, tjöru og verkfærum. Þær lögðust við festar rétt utan við lendingu í Grófinni og brátt hófu skipverjar með aðstoð landsmanna að flytja farminn í land. Landfógetinn yfir Íslandi hafði komið með öðru skipanna og fylgdist vökulum augum með affermingunni. Það var hann sem hafði tekið ákvörðun um að hér skyldi farminum skipað á land. Nafn hans var Skúli Magnússon og á þessum vordögum var lagður fyrsti grunnurinn að höfuðborg Íslands.

Ráðagerð landfógetans var sú að stofna á fyrstu landnámsjörð Íslands lítið verksmiðjuþorp þar sem fullunnin yrði vara úr íslenski ull, svo sem klæði og dúkar, og ennfremur snúin færi og kaðlar. Gömlu bæjarhúsin í Reykjavík voru flest rifin og í staðinn var reist dálitil röð lágra timburhúsa með háu þaki þar sem bærinn hafði áður staðið og meðfram sjávargötunni niður í Gróf. Þetta voru svokallaðar Innréttingar.

En hvað olli því að Skúli valdi verksmiðjuþorpinu einmitt stað þar sem fyrsti landnámsmaðurinn hafði sett niður bú nærri 9 öldum áður? Einhverju kann það að hafa ráðið en tæplega úrslitum. Staðarvalinu hljóta landshættir fyrst og fremst að hafa ráðið. Í Reykjavík var góð höfn, nægilegt vatn og miklir möguleikar á mótækju en allt þetta var nauðsynlegt klæðaverksmiðjunni. Samgöngur á sjó og landi voru ágæt. Faxaflói tepptist aldrei af ís og á landi voru engar hraunfærur eins og til að mynda í Hafnarfirði. Sjálfur sat Skúli Magnússon í Viðey og þaðan var hægðarleikur fyrir hann að fylgjast með verksmiðju-rekstrinum. Í Reykjavík sátu ekki óvinveittir kaupmenn fyrir og Bessastaðavaldið var í hæfilegri fjarlægð. Þá má bæta því við að Reykjavík var mitt á milli tveggja blómlegra landbúnaðarhéraða, Borgarfjarðar og Suðurlandsundirlendis, sem var mikilvægt vegna aðfanga til verksmiðjanna.

Innréttingarar veittu fjölmörgu fólki vinnu og smám saman myndaðist í þessu litla þorpi stétt iðnaðarmanna. Það voru vefarar, lóskerar, spunakonur, spunamenn, krassarar, litarar, kembarar, þófarar, reipslagarar, balbínu- og spóludrengir, sútarar og beykjar. Þéttbýli, áður óþekkt á Íslandi, var myndað.

En þessi fyrsta tilraun til iðnreksturs átti ekki eftir að röttestast. Til þess var landið of frumstætt ennþá. Innréttingarar voru reknar með misjöfnum árangri í nokkra áratugi og voru að mestu úr sögunni áður en öldin var öll. En þá hafði annað komið til og Reykjavík hélt velli þó að tæpt væri um tíma. Konungsverslunin í Örfirisey var flutt inn til Reykjavíkur 1780 og sex árum síðar var verslunin gefin frjáls öllum þegnum Danakonungs og Reykjavík jafnframt viðurkennd sem löggiltur kaupstaður. Sú konunglega „anoeding“ var gefin út 18. ágúst 1786 og við þá dagsetningu miðast 200 ára afmæli Reykjavíkur sem við nú höldum upp á.

Aðalstræti 1881. Til hægri er Fischerhúsið (nú veiðarfæraverslunin Geysir). Fischer kaupmaður stendur á miðri götunni. Við hann er Fischersund kennt.

Fljótlega eftir stofnun kaupstaðar fóru kaupmenn að setjast að í Reykjavík og röðuðu sér fyrir ofan malarkambinn á ströndinni því að þeir vildu vera sem næst sjó. Lengi var Reykjavík ekkert annað en tvær götur, Aðalstræti og Hafnarstræti, svo og nokkur hús á strjáli um Austurvöll sem þá var stærri en nú er. Í holtunum í kring og meðfram sjónum voru kot sjómanna og daglaunamanna.

Ekki nægði þetta til að skapa höfuðborg. Reyndar var Ísland ekkert annað en dönsk nýlenda á þesum árum þannig að hin raunverulega höfuðborg var Kaupmannahöfn. En Reykjavík varð strax fjölmennasti þéttbýlisstaður á Íslandi og smátt og smátt var embættismönnum skipað að flytjast þangað eða þeir gerðu það að eigin frumkvæði. Fyrstu opinberu stofnanirnar í Reykjavík voru Fálkahúsið sem skyldi hýsa hina konunglegu fálka meðan þeir biðu skipsferðar, reist árið 1765, og Tughúsið við Arnarhól reist á árunum 1765—1770. Hið síðarnefnda stendur enn og er Stjórnarráðshúsið en fálkarnir á mæni Hafnarstrætis 1—3 minna á hvar Fálkahúsið stóð. Hugmyndin um betrunarhús í Reykjavík var sú að fangarnir gætu unnið við ullariðnaðinn og jafnvel grafið skipaskurð upp í tjörnina en hugmyndir voru þá uppi um að gera hana að skipalægi.

Það er kannski táknrænt að fyrstu tvær opinberu byggingarnar í Reykjavík voru með rimla fyrir gluggum. Og embættismenn voru lengi tregir að setjast að í þe hinna dönsku kaupmanna. Þeir vildu heldur búa fyrir utan bæinn. Skólahald vildi heldur ekki línast vel í Reykjavík. Hólavallarskóli tók til starfa árið 1786 en var fluttur til Bessastaða árið 1804. Þegar líða tók á 18. öld settust þó hinir helstu embættismenn að í Reykjavík og má þar nefna stiftamtmann, biskup og landfógeta. Á þessum árum var Reykjavík samt ósköp lítil og lengi tvísvítt um framgang hennar. Á árunum 1844—46 gerðust svo stórtíðindi sem festu bæinn í sessi. Alþingi var endurreist í Reykjavík. Landsprentsmiðjan flutt þangað og einnig Lærdó skólinn.

Miðbæjarkvostur, séð frá Hólavallatúni, árið 1884.

Þróunin var þó hæð. Árið 1870 bjuggu aðeins um 2000 manns í Reykjavík en þá urðu viss þáttaskil. Reykvískir sjómenn höfðu lengi róið til fiskjar á opnum bátum en um þetta leyti urðu miklar tækniframfarir í sjávarútvegi. Svokallað Engeyjarlag á bátum og bættur seglabúnaður, þannig að sigla mátti beittivind, ollu því að sjósókn Reykvíkinga og Seltirninga á árabátum tók stórstígum framförum og jafnframt fóru þeir að þreifa fyrir sér um þilskipaútgerð. Fyrsta reykvíska skútan var gerð út árið 1867 en það var þó ekki fyrr en eftir 1890 að verulegur skriður komst á þilskipaútgerðina. Og þá fóru líka hjólin að snúast og það hratt. Reykvíkingar tóku ótvíræða forystu í atvinnumálum og í höfuðstaðnum myndaðist fjármagn sem fleytti þeim inn í togaraöld. Vöxtur og viðgangur Reykjavíkur fram í seinni heimsstyrjöld byggðist fyrst og fremst á yfirburðastöðu þeirra í útgerð og fiskvinnslu. Reykjavík var sjómannaþær. Höfnin, sem gerð var á árunum 1913–1916, varð til þess að þrjár af hverjum fjórum togurum landsmanna á árunum milli stríða voru gerðir út frá Reykjavík.

Sennilega er hvergi í heiminum jafn stór hluti íbúa eins lands saman kominn í höfuðborginni og hér í Reykjavík. Hún er miðstöð þjóðlífs á öllum sviðum, hvort sem litið er til verslunar, menntunar, stjórnmála eða fjölmiðlunar. Hvað olli því að Reykjavík náði þessari yfirburðastöðu? Svörin eru svo margþætt og flókin að þau verða ekki tíuðuð hér. Það er eins og leggja saman spennandi „púsluspil“.

Eftir því sem íbúum Reykjavíkur fjölgaði hefur bæjarlandið stækkað. Fyrst var kaupstaðarlandið aðeins Kvosin milli Lækjar, Tjarnar, Grjótaþorps og strandar. Kaupstaðarlöðinni fylgdu og hjálleigurnar Melshús og Hólakot. Reykjavík varð hins vegar ekki sérstakt lögsagnarumdæmi fyrr en 1803. Bærinn færði smám saman út kvíarnar. Hlíðarhúsin (nú Vesturgata 24–28) með hjálleigunni Ánanaustum voru t.d. lögd undir lögsagnarumdæmið 1835 en landið þó ekki keypt af bæjarstjórn fyrr en 1855. Mikilvægum áfanga í

Séð upp Laugaveg frá Skólavörðustíg um síðustu aldamót.

þróun bæjarins var náð 1885 þegar bæjarstjórn keypti jarðirnar Laugarnes og Klepp en þær voru lagðar undir bæinn með lögum frá 1895. Á þessari öld hefur svo bærinn þegar keypt fjölmargar jarðir og lögsagnarumdæmið margsinis verið fært út.

Þó að togstreitu hafi gætt milli landsbyggðar og Reykjavíkur allt frá því að þéttbýli tók upp borgina. Það voru þeir sem fluttu á mölina. Það er kannski ekki fyrr en nú á allra síðustu árum að svo er komið að meiri hluti uppkominnna Reykvíkinga er fæddur í borginni sjálf. Tengsl borgarinnar við sveitina minnka óðum. Sú kynslóð Reykvíkinga, sem nú eru að fæðast og alast upp, verður raunveruleg borgarborn.

Sýningin hér á Kjarvalsstöðum gefur nokkra mynd af því hvornig borgin hefur gengið fram í tímans rás. Hún sýnir andbæ liðins tíma og genginna kynslóða.

Kyrillát timburhúsaþyggð í Kvosinni.

Gömul hjón tosa vatnstunna á vagni upp Bókhöfundstíg.

Fyrirmannlegt fólk í opinni Overlandbífreid á zurugum Laugaveginum.

Breskri hermenn á verði fyrir framan Pósthúsið 10. maí 1940 en forvitnir vegfarendur fylgjast með.

Sýningin veitir okkur innsýn í það hvornig bærinn hefur breyst í borg. Við sjáum litla húsaþyrpingu danskættaðra timburhúsa og íslenskra torfbæja með óupplýstum moldargötum, tröðum, sundum, túnum og grjótgörðum. Og við sjáum nýttiskuborg með háhýsum, malbikuðum götum, vatnsveitu, hitaveitu, rafmagn, lokuðum skólþræsnum og öllum nútímaþægindum.

Í þeirri veröld sem við sjáum á ljósmyndum frá um aldamót, svo að ekki sé farið lengra aftur, er rafmagnið ekki komið, sími aðeins milli fárra húsa, engin vatnsveita, engir bílar, bestvagnar fáir, engar kvikmyndir, grammófonar og ritvélar rétt byrjaðar að sjást og að

sjálfsgöðu engar tölvur. Farið var að örfa á verkafélögum en þó voru engar almanna-tryggingar eða orlof. Það var ekki einu sinni hafskipabryggja fyrir skúturnar sem voru þó svo nauðsynlegar. Samt var það veröld sem fólk taldi þess virði að lifa í og hafði sín gildi og gæði. Á þeim grunni sem þetta fólk var að leggja byggjum við nú og það er vel þess virði að hverfa aðeins aftur í tímann og skoða veröld þess. Með því erum við að skoða okkur sjálf.

Kalkofninn.

Flensað í Malakoff

Í tilefni af opnun sýningarinnar Reykjavík í 200 ár, verður hin 16. ágúst 1986 frumsýndur á Kjarvalsstöðum leikþáttur, tekinn saman af Brynju Benediktsdóttur og Erlingi Gíslasyni, er nefnist *Flensað í Malakoff*.

Leikstjóri er Brynja Benediktsdóttir en tónlist er útsett og samin af Finni Torfa Stefánsyni.

Leikendur eru þessi:

Hálfirðómari:	Erlingur Gíslason
Ráðskona:	Saga Jónsdóttir
Ekkja:	Edda Þórarinsdóttir
Dóni:	Karl Ágúst Úlfsson
Pólití:	Grétar Skúlason
Stúdentar:	Eyþór Arnalds og Benedikt Erlingsson
Stúlka:	Kristín Guðmundsdóttir

Leikið er á nokkur hljóðfæri á sýningunni. Þau helstu eru: píano (Erlingur og Edda), violoncello (Eyþór), flauta (Kristín), trompet (Karl Ágúst) og gítar (Grétar).

Leikþátturinn er 30 mínútur í flutningi og söngvar eru m.a.: Malakoff eftir Björn M. Ólsen. Á skytningi eftir Jón Ólafsson og lokavísa eftir K.Á. Úlfsson. Einnig er sungið úr Álfhól og Skugga-Sveini.

Búningar og hlutir leikara eru í einkæign og úr búningasafni Þjóðleikhúss. Leikið er á útpalli, smíðuðum hjá Svíðsmyndum h/í, einnig víða um sali Kjarvalsstaða. Umsjón með búningum og málun leiktjalds Margrét Magnúsdóttir, hárgreiðslu kvenna sér Fríða Ellertsdóttir um.

Helstu heimildir aðstandenda sýningarinnar eru: Reykvikingur 1891—1901 (ritstjóri: W.Ó. Breiðfjörð), Minningar (Guðrún Borgfjörð), Rit Benedikts Gröndals Sveinbjarnarsonar og fleiri rit í útgáfu Gíls Guðmundssonar. Ferðamínningar (Sveinbjörn Egilsson) o.m.fl. Munnlegar upplýsingar frá ýmsum s.s. Kristínu Einarisdóttur, Guðjóni Friðriksyni, Sævari Þ. Jóhannessyni og Sigurjóni Jóhannssyni. Öllum er hér með þakkað, svo og Stefáni Kristjánssyni frá Reykjavíkurborg fyrir góða samvinnu.

Þessi litla leiksýning og öll uppákoma er samin við sýninguna Reykjavík 200 ára, en hana hefur Magnús Tómasson séð um.

Guðrún Þórðardóttir, Kristín Guðmundsdóttir, Guðrún Högnadóttir, Eyþór Arnalds, Benedikt Erlingsson og Grétar Skúlason gæta sögusýningarinnar á Kjarvalsstöðum, þau veita upplýsingar um hana og skemmta gestum með hljóðfæraslætti, söng og leik, en koma einnig fram í leikþættinum Flensað í Malakoff. Guðrún Þórðardóttir syngur Búðarvísur eftir Jón og Emil Thorddsen við flautuundirleik Kristínar Guðmundsdóttur. Grétar Skúlason syngur vísur úr leikritinu Lady, Fish and Chips eftir Jónas Árnason. Benedikt Erlingsson og Eyþór Arnalds flytja prédikun og frammiköll úr Paradísarheimt eftir Halldór Laxness.

Timburmenn á Lindargötu snemma á öldinni.

LEIFUR BLUMENSTEIN:

Húsafriðun í Reykjavík

Árið 1970 er í Evrópu talið tímamótaár hvað varðar viðhorf til endurbyggingar gamla og oft glæsilegra húsa. Reykjavíkurborg hefur verið brautryðjandi á þessu sviði hér á landi. Má í því sambandi nefna, að fyrsta húsakönnun hérlendis fór fram að tilhlutan borgarinnar á funum 1967—1970. Var könnuninni ætlað að segja til um varðveislugildi einstakra húsa, gatna og jafnvel heilla hverfa. Hana önnuðust Hörður Ágústsson og Þorsteinn Gunnarsson af mikilli þryði. Þegar á árinu 1968 höfðu borgaryfirvöld lokið við að endurbyggja risuhús borgarinnar, Höfða, sem byggt var 1909 af franska konsúlnum Brillouin. Á sama ári létu borgaryfirvöld endurbyggja hús Sigurðar Thoroddsen, Fríkirkjuveg 3, byggt 1905. Þetta hús er einmitt dæmigert um bárujárnssveitserstíl aldamótaráanna. Síðan hafa eitt til tvö hús í eigu borgarinnar verið í endurbyggingu ár hvert.

Viðhorf til endurbyggingar og/eða viðhalds hafa breyst geysilega á síðustu árum gömlum húsum í hag.

Fullyrða má að framtak borgarinnar við viðhald og endurbyggingu hefur opnað augu margra fyrir gildi gamallar byggðar.

Ekki er síður mikilvægt að vel takist til um viðhald steinsteypuhúsanna er síðar voru byggð. Mörg steinsteypuhús millistriðsáranna hafa staðið sig afburða vel. Sérstaklega er áhugavert að sjá hvernig sléttmúrhuðudu húsini, sem aðeins fengu sementskústun sem lokafrágang, hafa enst frábærlega vel.

Sérstaklega eru funksjónshúsini viðkvæm í viðhaldi og þarf ekki síður að varðveita sér-einkenni þeirra.

Sama máli gegnir um hús í klassískum hefðbundnum stíl eins og húsið sem Sigurður

Guðmundsson arkitekt teiknaði fyrir Jón Ásbjörnsson hæstaréttardómara 1928, að Ásvallagötu 14. Húsið er dæmigert verk Sigurðar áður en hann tilcinkaði sér funksjónal-isma. Húsið var óbreytt er borgin keypti það 1969 og er svo enn.

Hér er mjög gott sýnishorn góðrar hönnunar, frábærs efnisvals og vandaðra vinnu-bragða þess tíma.

Mjög mikilvægt er að vel takist til um viðhald þeirra húsa sem tekist hafa vel í hönnun, framkvæmd og efnisvali, að þau fái að halda útliti sínu og byggingarhefð.

Sterkur vilji er fyrir hendi hjá borgaryfirvöldum að það gangi eftir. Hér undir falla flestar byggingar er Einar heitinn Sveinsson húsameistari Reykjavíkurborgar sá um hönnun og framkvæmdir við, ekki hvað síst með tilliti til framúrskarandi tæknilegrar þekkingar á byggingu húsa við íslenskar aðstæður, efnisval og meðferð þess.

Eftirtaldir fasteignir í eigu Reykjavíkurborgar voru friðlýstar með samþykkt á fundi borgarráðs 25.04. 1978 samkvæmt þjóðminjalögum.

Hlinn 18.08. 1978 samþykkti menntamálaráðuneytið að friðlýsa húsini.

Austurbæjarskólinn við Vitastíg.

Fríkirkjuvegur 1,

Fríkirkjuvegur 3,

Fríkirkjuvegur 11,

Höfði við Borgartún,

Lækjargata 14A og 14B,

Tjarnargata 20,

Tjarnargata 33,

Tjarnargata 35,

Þingholtsstræti 29.

Horft upp í Þingboltin um 1885. Stóra húsið til vinstri er Amtmannshúsið en fyrir miðju er Þingboltstræti 11. Bæði voru þau smíðuð af Helga Heiðgasyni snikara og tónskáldi og bera klassísk stíleinkenni. Litla húsið til vinstri er Þingboltstræti 9, sem nú er í Árbæjar-safni.

FYRIRHUGADAR ENDURBYGGINGAR:

Næsta stórverkefni í húsfriðunarmálum borgarinnar verður lókning viðgerðar Viðeyjarstofu, en eins og kunnugt er samþykkt Alþingi að færa allar eigur ríkisins í Viðey, Reykjavíkurborg að gjöf nú á 200 ára afmælinu.

Hér á eftir er sýnishorn um sögu og endurbyggingu nokkurra húsa í eigu borgarinnar.

FRÍKIRKJUVEGUR 11

Thor Jensen lét reisa þetta glæsilega hús 1907—1908. Fyrsta hæðin er 268 m² að grunnfleti, önnur hæð 242 m².

Thor Jensen bjó í húsinu ásamt fjölskyldu sinni til ársins 1937, en 14. febrúar flutti hann lögheimili sitt að Lágafelli í Mosfellssveit. Eftir það bjó í húsinu einn af sonum Thors ásamt fjölskyldu sinni og fleira venslafólki, en 7.3. 1942 eignuðust templarar húsið með heimildarbréfi. Eftir það munu húsverðir hafa búið í húsinu.

Borgarsjóður kaupir eignina með kaupsamningi 20. nóv. 1963. 27. júlí 1967 var undirritað samkomulag milli Reykjavíkurborgar og Seðlabanka Íslands um að makaskipti færu fram á fasteignunum Fríkirkjuvegi 11 og Lækjargötu 4 og að Seðlabankinn léti fara fram hugmyndasamkeppni á sinn kostnað um staðsetningu og gerð bankabyggingar á lóðunum nr. 11 og 13 við Fríkirkjuveg. Af makaskiptum þessum varð ekki og 27. okt. 1971 var gert samkomulag milli borgarinnar og Seðlabankans um makaskipti á Fríkirkjuvegi 13 og lóð við Kalkofnsveg.

Húsinu er þannig lýst af Thor Jensen sjálfum í æviminningum hans:

Fyrst var að lítaast um eftir heppilegum stað fyrir húsið. Tjörnin hefur alltaf verið ein mesta þrýði Reykjavíkur. Tjarnargatan hafði verið lögð með henni vestanverðri fyrir nokkrum árum, og hafði verið byggt meðfram henni. Austanmegin tjarnarinnar náði Fríkirkjuvegur ekki lengra en að Fríkirkjunni. Keypti ég í fyrstu næstu lóð sunnan v/Fríkirkjuna, þar sem íshúsið Herðubreið var síðar reist. Við nánari athugun virtist mér þó álitlegra að reisa hús mitt nokkru sunnar, í túni Jónasar Jónassens landlæknis, sem nefnt var „Útsuðurvöllur“. Keypti ég 7830 ferálna spíldu af þessu túni fyrir 22.490 krónum. Vík var úr tjörninni upp í túnspílduna, 800 ferálnir. Ég fékk það keypt af bændum fyrir 1 krónu ferálnina, en varð sjálfur að sjá um að fylla það upp og leggja síðan 10 álna breiðan veg eða uppfyllingu meðfram tjörninni og gera grjótkamb framan við, sem byggingarnefnd tæki gjöldan. Lóðin varð mér því alldýr, eftir þeirra tíma mælikvarða. Frá unga aldri hafði ég haft yndi af húsasmiðum. Fór ég nú í Landsbókasafnið og fékk þar lánaðar bækur um húsaagerð. Valdi ég fyrirmynd að hinu nýja húsi í einni þeirra, en gerði þó á henni ýmsar breytingar. Einar Erlendsson húsaameistari gerði alla uppdrætti fyrir mig. Leysti hann það verk mjög vel af hendri, svo að auðvelt var að panta samkvæmt þeim allt sem þurfti til hússins frá útlöndum, hurðir, glugga, stígahandrið, granít í tröppur utanhúss, gólfspæni í viðhafnarstofu o.s.frv. Sjálfa smíðina tók Steingrímur Guðmundsson að sér. Hann var að mínu áliti vandvirkasti og besti húsasmiður, sem þá var starfandi í Reykjavík, mesta ljúfmennti í umgengni og viðskiptum. Timbur í mættarviðina pantaði ég frá Svíþjóð á árinu 1906. Var allt timbur í húsinu valinn sænskur viður. Gólfín voru úr 2 þumlunga plögðum plönkum, súðin úr 1/4 þumlunga borðum. Sag var notað í tróð. Utan á klæðningu var settur vandaður pappi, og síðan járn. Sútur undir útihandriðum voru úr steypujárni og fylltar með sementssteypu, en handriðin sjálf úr teakviði.

Vatnslögn var í húsinu, og var það algert nýmæli í Reykjavík. Ég lét grafa og sprengja djúpan brunn og múra hann innan.

Úr heurninum var vatninu dælt í geymi í kjallaranum, en þaðan fór það með þrýstidælu í vatnsæðakerfi hússins. Loks lét ég gera raflögn í húsið. Annaðist Halldór Guðmundsson rafmagnsfræðingur það verk með stakri vandvirkni, eins og honum var lagið.

Að húsabaki lét ég gera gripahús og hlöðu, svo að ég gæti haft þar kýr og reiðhesta á föðrum.“

Þess má geta að Steingrímur lærði hjá Helga Helgasyni sem kallaður hefur verið alþýðuarkitekt. Helgi nam trésmíði hjá föður sínum Helga Jónssyni.

Þorlákur Ófeigsson vann við húsið sem lærlingur Steingríms, en hjá Þorláki lærði aftur Böðvar St. Bjarnason sem annaðist viðhald hússins meðan það var í eigu templara og var hann formaður hússtjórnar. Böðvar hafði vakandi auga með húsinu og kom í veg fyrir að á því yrðu unnið spjöll en leigjandinn, rannsóknarlögreglan, sótti á um breytingar. Aðallega mun hér hafa verið um málningu að ræða.

Templarar létu dýpka miðhluta kjallara og gerðu þar samkomusal. Böðvar St. Bjarnason og sonur hans Böðvar húsasmiðameistarar voru fengnir til að annast utanhússviðgerðir sem fram fóru á árunum 1973—1974.

Geir Hallgrímsson, þáverandi borgarstjóri, og Gústaf E. Pálsson þáverandi borgarverkefndingur lögðu á það áherslu við undirritaðan að húsið yrði endurbyggt í upprunalegri mynd.

Eins og áður segir þekktu allir meistararnir sem unnið höfðu við húsið óskir Thors Jensen um viðhald þess, má þar nefna að súla sem ber svalir á suðvesturhorni var sú þriðja við endurbyggingu þess. Ómetanleg er sú vitneskja sem Böðvar lét í té. Þá má geta þess að þegar húsið var í endurbyggingu var enn á lífi einn af trésmíðunum sem unnu við byggingu þess, Þorsteinn Þorsteinsson. Skýrði hann frá því að Thor hefði gjarnan komið seinni part dags og gjarnan haft með sér bækur um byggingar og rett ýmiskonar útfærsluatriði, t.d. mælti hann svo fyrir að öllum nöglum skildi dýft ofan í grút sem notaðir voru utanhúss.

Í ljós kom að húsið var á sumum stöðum verr farið en haldið var. Nefna má að stokkar á austurhlíð frá bakstígahúsi að suðausturhorni voru fúnir, fúnann má rekja til þess að timburhúsið stendur sem nemur vatnsbreittinu innar á steypum kjallaraveggnum. Þá var klæðning á miðri framhlíð fúaskemmd á pörtum eftir leka bak við bárujárni frá þaki. Að

Steinbyggvarar við einnu í Óskjuhlíð. Suðurpóll („Pólmánir“) í bakgrunni.

öðru leyti var húsið óskemmt. Sérstaklega höfðu gluggar og útihurðir staðið sig vel enda smíði og frágangur með því besta sem sést. Auðvitað þurfti að endursmíða mikið af skrauti sem skemmdist við járnskiptin eða hafði ekki þolað viðhaldsleysið síðan 1942. Þó þurfti að beita nokkrum tæknibrellum við endurbygginguna, má þar nefna útloftun á flötum þaksvólum, eins loftun milli húss og útitrappa. Sæmundur Sigurðsson oðraði marmara og granít eftirlíkingar.

Endurbygging lá niðri þar til á fyrra ári að hafist var handa um innanhússlágingar.

Engar breytingar höfðu verið gerðar utan samkomusala í kjallara. Eitt slys hafði þó skeð fljótlega eftir að borgin eignaðist húsið, þá er málað yfir upphaflega málningu sem Engilbert Gíslason hafði gert, þó eru eftir sýnishorn af henni í viðhafnarstofu og í stigahúsi. Hörður Ágústsson aðstoðar við að ná fram upphaflegum litum Engilberts.

STÍLGERÐ HÚSSINS

Mesta athygli vekja súlurnar, súluhöfuðin og súluundirstöðurnar sem eru kórrettar eftirlíkingar grískrar klassíkur frá því 420—408 fyrir kristurburð. Þá koma sterk einkenni klassískrar byggingarlistar fram í konsolum undir þakbrúnum og eggstöfum og tannstöfum. Laufbogaskornir í tré utanhúss en málaðir inni. Súlurnar og laufbogana lét Thor gera úti í Danmörku. Gluggarnir taka aftur á móti mið af sveitserstíl svo og gluggaumbúnaður að hluta.

Sjálf veggklæðningin, bárujárnið er þarna í algjörlega einstæðum félagsskap.

TJARNARGATA 33

Rögnvaldur Ólafsson teiknaði húsið fyrir Hannes Hafstein, ráðberra, 1908. Húsið er járnvarið timburhús, tvær hæðir á steypum kjallara, 120 m² að grunnfleti. Frá upphafi var í húsinu fullkomin miðstöð ásamt vatnssalerni, baðkeri og steypibaði.

Húsið ber það með sér að það er teiknað af lærðum húsagerðarmanni. Einkenni Rögnvalds sjást einkum á þakforminu sem er valmabak, gerð þakbrúna, ásamt óreglulegri setningu glugga í götuhlíð. Þá notar Rögnvaldur meira rými í stigahúsi og ganga en algengt var á þessum tíma.

Matarlyfta frá kjallara upp í stofu gefur til kynna húsaskipan sem miðuð er við að þjónustufólk gangi um beina í einbýlishúsinu.

Lárus Fjeldsted varð þinglýstur eigandi 21.12. 1927. Barnavinafélagið Sumargjöf eignaðist húsið 23.9. 1941. Borgin eignaðist síðan húsið 15.3. 1965. Þegar Sumargjöf eignaðist húsið var því breytt í barnheimili og er þar barnheimili enn í dag.

Sumargjöf lét byggja neyðarstigahús sunnan við húsið til að auka notagildi þess, en svalir höfðu áður verið aflagðar. Það er fjárskorti að þakka að ekki voru unnin meiri spjöll á húsinu en raun varð á þegar því var breytt í barnheimili.

Í bréfi til borgarráðs 13. ágúst 1976 taldi þjóðminjavörður æskilegt að reynt yrði að finna annað hús fyrir barnheimilið, „en þetta virðulega og viðkvæma hús, en það mætti hins vegar nota til margs kyns starfsemi annarrar sem færi vægilegar með það“.

Til að húsið nýttist betur sem barnheimili og til að komast hjá neyðarstiga utan á húsinu var efri hæð eingöngu tekin til afnota fyrir skrifstofur og starfsfólk en kjallaranum sem ekki hafði verið nýttur var nú breytt í leikstofu, snyrtiherbergi og innganga.

Við hönnun endurbyggingarinnar naut undirritaður mikils stuðnings Páls Lindal, formanns félagsmálaráðs, og Sveins H. Ragnarssonar félagsmálastjóra, en lítill kostnaður er því samfara að breyta herbergjaskipan til upphaflegs horfs.

Endurbygging hússins fór fram á árunum 1976—1977. Utanhússvinnu annaðist Bjarni Þóðvarsson en innanhúss trésmíðja byggingadeildar, og var Ólafur Ólafsson yfirmiður og Sighvatur Bjarnason málarameistari.

Húsið fékk verðlaun umbverfismálaráðs fyrir listræna endurbyggingu 1981.

Uppdrættir Rögnvalds í mælikvarða 1:48 hafa varðveist og ljósmynd er til frá fyrstu árum þess.

LÆKJARGATA 14 A, IÐNSKÓLINN LÆKJARGATA 14 B, BÚNAÐARFÉLAGSHÚSIÐ

Iðnaðarmannafélag Reykjavíkur, lét byggja Iðnskólann, en Búnaðarfélag Íslands, Búnaðarfélagshúsið.

Bæði húsin eru samþykkt í Byggingarnefnd 7.10. 1905.

Iðnskólinn er tekinn til brunavirðingar 19. júní 1906, stærð 197.47 m², en Búnaðarfélagshúsið er virt 24.11. 1906, stærð 120.66 m² að grunnfleti.

Rúna Gísladóttir (dóttir Gísla Kristjánssonar ritstjóra) hefur gert mjög ýtarlega könnun á gögnum sem til eru um Búnaðarfélagshúsið, þar segir meðal annars: „Árni Óla segir í bók sinni „Svipur Reykjavíkur“, að Iðnskólahúsið, Lækjargata 14 A, sé teiknað á teiknistofu Rögnvalds Ólafssonar, en Einar J. Pálsson hafi verið ráðinn yfirmsiður þess. Aftur á móti segir nemi Einar J. Pálssonar á þessum tíma, Finnur O. Thorlacius, í endurminningum sínum: „Ég man vel eftir smíði þess, (Iðnskólahússins, hof.) enda vann ég að henni, þar sem Einar J. Pálsson teiknaði húsið og sá um smíði þess“. „Hafist var handa síðla sumars við grindarsmíðina“. — Þetta var síðla sumars 1905.

Húsafríðunarmenn og aðrir fræðingar nútímans hallast helst að því að höfundurinn sé Rögnvaldur Ólafsson, en þetta er þó engan veginn fullvíst. Hvað sem líður sannleika í þessu máli, er ljóst að útlit sambyggðu húsa tveggja hefur verið samræmt eins og unni var. Búnaðarfélagshúsið hefur að ytra útliti verið unnið í sama stíl og Iðnskólahúsið, listar, tréskurður, kvistir, gluggar og klæðning (bárujárn) hefur frá upphafi verið eins á báðum.

Í gjörðabókum B.Í. er ekki stafrókur um það, hvort Ásgeir Torfason hefur haft samband við höfund Iðnskólahússins, en sé Iðnskólabyggingin teiknað á teiknistofu Rögnvalds Ólafssonar, er ekkert líklegt að þeir hafi borið saman bækur sínar. Rögnvaldur og Ásgeir, enda voru þeir samstarfsmenn að einhverju leyti (heimild: Hörður Ágústsson, listmálari). Allt innra skipulag og frágang hafa Búnaðarfélagsmenn og Ásgeir afráðið og verið hagað í samræmi við þarfir félagsins og efnarannsóknarstofnunar.

Eins og fram kemur af byggingarsögu Lækjargötu 14 B, Búnaðarfélagshússins, er teiknari þess Ásgeir Torfason, efnaverkfræðingur.

3. nóvember sama ár lágu fyrir fundi stjórnar B.Í. tilboð snikkara um húsbyggingu fyrir félagið. Tilboð Steingrims Guðmundssonar (afa Steingrims Hermannssonar) var langlægst, 13.200 kr. og aðgengilegt að öðru leyti „og var ákveðið að semja við hann“ eins og segir í gjörðabók B.Í.

Undirritaður hefur fengið að fara í gegnum fundargerðarbækur Iðnaðarmannafélagsins, en þar kemur hvergi fram hver hafi gert uppdrætti af skólanum.

Á félagsfundum í Iðnaðarmannafélaginu 4. nóv. 1905 lagði formaður, Knud Zimsen, fram teikningar af skólahúsinu og gat þess að byggingarnefnd skólans hefði samþykkt að taka boði Völundar um að koma húsinu upp fyrir 20.850 kr. án grunns og málningar að utan.

Unnur Pétursdóttir, dóttir Péturs Ingimundarsonar, telur hins vegar að faðir hennar hafi byggt skólann.

Undirritaður ræddi við Bergþór Vigfússon er hann var hundrað ára gamall, Bergþór hvað meistara sinn, Hjört Hjartarson í Völundi, hafa byggt skólann enda hefði hann unnið við bygginguna sem lærlingur hans. Kvæðst hann muna þetta vel. Undirritaður er þeirrar skoðunar að Einar J. Pálsson hafi gert uppdrætti af Iðnskólanum og er það byggt á samanturði við önnur hús sem Einar hefur teiknað og byggt, þetta á sérstaklega við um Iðnaðarmannahúsið sem byggt var 1897 og fullvíst er talið að Einar hafi teiknað og byggt, reyndar var Iðnó, en svo var Iðnaðarmannahúsið fljótlega nefnt, oft ruglað saman við Iðnskólahúsið, líklega hefur Völundur annast byggingarframkvæmdina. Iðnskólinn starfaði síðan í húsinu til ársins 1955. Borgin kaupir bæði húsin til niðurrifs á árinu 1965 og var fyrirhugað að þau vikju fyrir væntanlegu ráðhúsi við norðurenda tjarnarinnar.

Endurbygging húsa hófst haustið 1980. Ekki tókst betur til en svo að vinnupallarnir hrundu þann 10. nóvember og slósuðust fjórir menn.

Trésmíðja byggingadeildin hafði hafið verkið en það lagðist nú niður, Bjarni Bóðvarson tók svo við endurbyggingunni og lauk henni að mestu að utanverðu á árinu 1984.

Miklar fúaskemmdir voru í turni og hæðunum fyrir neðan turnbygginguna, eins var

vesturhlíð Búnaðarfélagshússins mikið fúaskemmd. Þá mátti heita að bakstigahús væri svo til ónýtt, en suður- austur- og norðurhlíðar óskemmdar undir bárujárninu. Í þaki voru litlilegar fúaskemmdir við brandgaff. Mest alla glugga var hægt að endurnota, en útiburðum hafði verið breytt og voru þær endursmíðaðar. Steinull var blásið í grindina. Vindpappi var settur báðu megin við lista utaná klæðningu. Loks var skipt um bárujárn. Viðgerðir á húsinu lágu nú niðri en ganga átti frá lóð á milli húsa og Iðnó á árinu 1986. Leikfélag Reykjavíkur hafði húsið á leigu, en til stóð að það rýmdi húsið á árinu 1986.

Svo illa tókst til að eldur varð laus í lónskólanum laugardaginn 21. júní 1986, milli kl. 17—18. Rishæðin gjöreyðilagðist í eldinum og þar með baðstofan, einnig brann um það bil helmingur af lofti milli annarrar hæðar og rissins.

Brunavarnarveggur er á milli húsanna og varnaði hann því að eldur kæmist í Búnaðarfélagshúsið. Davíð Oddsson borgarstjóri ákvað að hraða skyldi viðgerðum á brunarjóninu svo þeim yrði lokið fyrir afmæli borgarinnar. Byggingafélaginu Ístak var falið að sjá um viðgerðirnar á sjálfu húsinu og ganga þær mjög vel undir stjórn Guðmundar Þorlákssonar yfirmiðs. Lokið var við að reisa sperrur 12. júlí. Ekki gekk nýsmíði turnans síður vel undir frábærri stjórn Magnúsar Björnssonar hjá trésmiðju borgarinnar.

Allt tréverk þurfti að endursmíða, en nær alla eirklæðninguna var hægt að endurnota svo og kórónuna ofan á turnspírurnni og var turninn seinna settur á sinn stað, fullfrágenginn.

Enn hefur þessum glæsilegu húsum ekki verið fundið framtíðarhlutverk.

Baðstofan á efsta lofti lónskólahússins var tekin í notkun með viðhöfn 18. desember 1926. Baðstofan var fundarsalur lónaðarmannafélagsins í Reykjavík og hafði stjórn félagsins þar aðstöðu fyrir bækur og skjöl félagsins. Guðmundur H. Þorláksson trésmiður, sem var þá byggingarfulltrúi í Reykjavík, átti baðstofuhugmyndina, og gerði hann uppdrætti og áætlanir um fundarsal og vistarverur fyrir félagsmenn lónaðarmannafélagsins í lónskólahúsinu, sem voru lagðar fram á félagsfundi og samþykktir 26. nóvember 1925. Smíðinni var lokið á næsta ári.

Fundarskálinn var undir súð og smíðinn eftir íslenskrí sveitabaðstofu. Skarsúð var á sperrum, en reisifjöl á stöfum, og setubekkir í hverju stafgólfi. Mari var undir hverri sperru og í hvern þeirra var gerð hönd, sem hélt á kyndli. Hún var skorin úr íslensku birki. Ljósakrónur voru í skambbitum og við innganginn í baðstofuna voru kólur. Bak við

stjórnsætin voru útskornar öndvegissúlur, en milli þeirra var skráð með höfðaletri eftirtarandi erindi Jóns Trausta:

*Stig þú til básætis
bagleikans öld,
belga þér dali og granda.
Fegra að nýju þinn föðurlands skjöld,
far þú sem drottning með listanna völd
leið fram í ljóst og anda,
líf þinna starfsómu handa.*

Yfir dyrunum á hinum stafni baðstofunnar var lettrað annað erindi, sem einnig var eftir Jón Trausta:

*Blessa þú, guð, hverja bagleikans hönd,
hverja, sem trúlega vinna.
Birt þeim þin bálettu bugsjónalönd,
belgaðu blessaðu sérhverja önd.
Lát þú í listunum finna
leiðir til básala þinna.*

Sín hvoru megin við dyrastafi voru útskornar öndvegissúlur, og yfir dyrunum voru lettrað árið 1867 — 3./2. — 1927.

Gengið var inn í hlíð baðstofunnar, og yfir þeim dyrum var málsháttur lettraður með höfðaletri: Verkið lofar meistaran. Umhverfis dyrnar var útskurður.

Húsgögnin í baðstofunni voru smíðuð hjá Jóni Halldórssyni & Co. Í stólana var skorið fangamark félagsins. Upplítt að smíði baðstofunnar gerði Guðmundur Þorláksson, en Sigurður Halldórsson trésmiðameistari sá um smíðina. Allan tréskurð og uppdrætt að honum gerði Ríkharður Jónsson myndhöggvari.

Lónaðarmannafélagið notaði baðstofuna fyrir félagsstarfsemi sína, einnig var stjórninni heimilt að leigja hana séríðnaðarfélögum og félagsmönnum lónaðarfélagins til funda og annarra athafna í þágu íðnaðarins, síðar var hún einnig leigð fleiri aðilum.

Þegar lónskólahúsið var selt Reykjavíkurborg 1965, var það tekið fram í samningnum, að félagið hefði afnozarétt af baðstofunni endurgjaldslaust, þangað til húsið yrði fjarlagt. Innréttingar hennar voru undanþegnar sólunni.

PORVALDUR S. ÞORVALDSSON:

Síðustu 25 árin

Eftir 1960 verða nokkuð greinileg skil í uppbyggingu Reykjavíkurborgar. Unnið er að fyrsta aðalskipulagi borgarlandsins og mjög stór hópur arkitekta kemur heim eftir nám erlendis. Fram til þessa var Norðurlandamenntun yfirgnæfandi meðal arkitekta og frá stríðslokum hafði aðeins tæpur tugur bæst í stéttina, en á nokkrum árum upp úr 1960 koma til landsins um tveir tugir fullmenntaðra arkitekta og nú yfirgnæfandi frá Þýskalandi. Fjölgun í stéttinni hefur síðan verið jöfn og þétt. Á þessum 25 árum hefir stéttin fimmfaldast (frá rúmlega 30 í um 150).

Skipulögð voru ný íbúðahverfi frá grunni í tengslum við aðalskipulagið, s.s. Fossvogur, Árbær/Selás og Breiðholti. Skipulag í Fossvogi, Árbær og neðra Breiðholti er í beinum tengslum við það sem var að gerast á Norðurlöndum (Danmörku), en í efra Breiðholti gættir áhrifa af því sem gerðist í uppbyggingu vesturþýskra borga eftir stríð. Há, samanþjöppuð byggð með íbúðafjölda í húsasamstæðum eins og í meðalþorpi hérlendis. Hugmyndafræði um nánari félagsleg tengsl og vináttubönd með því að leiða fólk saman liggur að baki. Í öllu þessu skipulagi er grunnhugmynd um aðskilnað gangandi og akandi umferðar, þjónustukjarnar fyrir hverfisneiningar o.s.frv.

Íbúðir tóku einnig stakkaskiptum. Deiling í hreina svefndeild og dagdeild verður allsráðandi. Frá „statslánskerfinu“ danska, sem var með miklu minni hámarksstærðir íbúða en Húsáæðisstofnun ríkisins og Framkvæmdadeildin leyfðu, koma „þínu“ svefnherbergin (kammer) en stofur verða hér í staðinn gríðar stórar, því íbúðamörkin voru stærri. Einkennandi íbúðaform er opin dagdeild, forstofa, stofa borðstofa og eldhúsið og síðan lokaður svefnangangur með 1–3 mjög litlum barnaherbergjum, svefnherbergi og baði. Einnig þessu íbúðaformi fylgdi hugmyndafræði frá Norðurlöndum um sameinað fjölskyldulíf í starfi og leik („Arbejds — lege — hyggestue“), en svefnherbergin skyldu aðeins vera eins og káeta til svefnis. Þetta íbúðaform hélst að mesta fram að þennan áratug og er enn yfirgnæfandi í blokkahverfum. Forstofan hefur þó stækkað og er aftur orðin að „holinu“ frá fjórða og fimmta áratugnum en heitir nú sjónvarpskrókur.

HVAÐ VIRÐIST HELST AÐ GERAST Í DAG

Ákveðnar óskir yngri kynslóðar um hverfi með þéttri smábúðabyggð sem fyrsta skref eru áberandi. (Svipað og gerðist í Smábúðahverfinu upp úr seinna stríði). Óskir virðast frekar um þetta, lága byggð með jarðnánd, heldur en blokkahverfið, og um ákveðinn sveigjanleika. Eftirspurn eftir hefðbundnu einbýlishúsaformi virðist enn ekki mettuð, en nýjung í uppbyggingu eru forframleidd hús, einingahús af ýmsum gerðum og úr ýmsum efnum.

Óskir um stór barnaherbergi og svefnherbergi eru orðnar áberandi, herbergi þar sem hver einstaklingur getur dregið sig í hlé einn eða með vinum og dýrkað sérþarfir og áhugamála, óháður sjónvarpi, hljómtækjum o.s.frv. Sjónvarpið hefir einnig kallað fram lausnir með minni stofu en sjálfstærðu sjónvarpsherbergi.

Endurbæfing, lagfæring og nýnotkun íbúða, húsa og hverfishluta í eldri hverfum er vaxandi og verður stór þáttur í íbúðaupbyggingu næstu áratuga. Glerstofur/garðstofur eru áberandi í nýbyggingum og ýmskonar sveiflur eru algengar, með einkennum frá þeim löndum og ríkjandi stefnum sem arkitektar taka með sér heim úr námi.

Arkitektar hafa lengi viljað líta á arkitektúr sem nokkuð staðfasta list með notagildi og röktræ form sem ramma. En áberandi eru hraðari sveiflur og nánast tískusveiflur eins og í fataiðnaði, bæði er varðar form, planlausnir og hugmyndafræði. Þetta verður enn meira áberandi hér og margbrotnara, vegna þess að arkitektarnir sem hafa áhrif á þessa þróun, nema í löndum og álfum með mismunandi hefðir, loftslag, íbúðaform og hugmyndafræði. Rennir þetta mjög stóðum undir að tímabært sé að nám arkitekta geti flust heim eins og önnur æðri menntun, þannig að hér geti myndast eðlilegur flutningur reynslu milli kynslóða og grundvöllur að íslenski hefði í byggingarlist.

HVAÐ ER FRAMUNDAN?

Í skipulagi næstu 25 ára hafa ekki enn komið fram mjög byltingarkenndar hugsýnir varðandi byggðaform, sambýlishætti o.þ.h. Hugmyndir eru þó uppi um meiri samnýtingu og samstarf íbúa í þéttu smábúðabyggð, um mótuneyti, félagslega þjónustu, sundpolla, aðstöðu barna, heilsurækt o.s.frv. Þessar hugmyndir hafa áður skotið upp kollinum og má vel ímynda sér að þær verði reyndar í hverfisneiningum á næstu árum.

Ég sé fyrir mér mikla möguleika í að nýta reynslu gróðurhúsabygginga sem hluta af íbúða-, þjónustu- og iðnaðaruppbyggingu. Við höfum hitann og gróðurhús eru mjög ódýrt húsiform. Stór gróðurhús mynda veðurhjúp, en inni í þeim má reisa ódýrar einingar, herbergiskassa vegna hljóðeinangrunar og einkalífs ef um einbýli er að ræða, íbúðaeiningu ef um þéttbýli er að ræða o.s.frv. Fyrir ýmsan smáiðnað, fíniðnað og þjónustu mætti reisa stór gróðurhús með „lagnarennu“ og síðan byggja menn sínar einingar eftir þörfum inni í veðurhjúpnum.

Við stefnum inn í sérhæft og upplýsingavætt þjóðfélag næstu aldar og verðum að búa okkur undir það. Til þess þarf góða skóla og sveigjanlegt skipulag atvinnulífs og ber okkur að taka tillit til þessa í framtíðarskipulagi.

Ég sé fyrir mér sveigjanleika í skipulagi húsa. Að skipulagið sé rami og höfuðlinur um frjálsari uppbyggingu. Almenningsvagnnumferð verði meiri þáttur í sjálfru skipulaginu og reynt verði að spá í þróun og tækninýjunar í umferðarmálum.

Fram til þessa hefir ekki farið fram endurskoðun aðalskipulagsins vestan Elliðaána og í Aðalskipulagi frá 1981 er skipulagið frá 1962–1980 óbreytt með „einstökum breytingum sem hluti hafa staðfestingu fyrir apríllok 1982“. Það er því ljóst að knýjandi er orðið að lá staðfest aðalskipulag af borginni sem er samstígg ákvörðunum borgaryfirvalda og því sem er að gerast í dag.

AÐALSKIPULAG REYKJAVÍKUR 1984—2004

Á Borgarskipulagi er nú unnið að nýju aðalskipulagi fyrir Reykjavík, fyrir tímabilið 1984—2004. Hlutverk aðalskipulagsins er að sýna meginatriði í þróun byggðar, landnotkunar og umferðarkerfis næstu tvo áratuginna. Stefnt er að því að nýtt aðalskipulag fyrir Reykjavík verði samþykkt í borgarstjórn fyrir árslok 1986.

Eitt þeirra nýmæla sem tengjast þessu nýja aðalskipulagi er gerð hverfaskipulags. Núverandi byggð í Reykjavík verður skipt í 8 hverfi þar sem nánar er gerð grein fyrir líklegri þróun byggðar í hverju hverfi á skipulagstímabilinu. Hlutverk hverfaskipulags er enn fremur að veita íbúum borgarinnar upplýsingar um skipulags þess hverfis sem það býr í og hvaða framkvæmdir eru þar fyrirhugaðar.

Einnig er gert ráð fyrir því að aðalskipulagið verði tekið til endurskoðunar eftir hverjar sveitarstjórnarkosningar, annað hvort skipulagið í heild, eða einstakir þættir þess. Slík vinnubrögð munu tryggja að skipulagið falli betur að raunverulegri byggðarþróun á hverjum tíma og um leið verður aðalskipulagið raunhæfara stjórnteki.

Í tillögum Borgarskipulags að nýju aðalskipulagi er lögð jafn mikil áhersla á endurlífugun eldri borgarhverfa og uppbyggingu nýrra íbúðarreita innan núverandi byggðamarka, og ný íbúðalhverfi við norð-austurmörk núverandi byggðar.

Reykjavík í júlí 1986

Skrá yfir myndir, skjöl og muni

1. Útsýn yfir Grjótaþorp og Miðbæ árið 1845—7. Ljósmynd. A.L.O. des Cloizeaux. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
2. Austurvöllur og húsin uppi í Ingólfsbrekku 1845—7. Ljósmynd. A.L.O. des Cloizeaux. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
3. Útsýn yfir miðbæinn. Úr Artemis-leiðangrinum 1859. Þjóðminjasafnið.
4. Grjótaþorpið og miðbæinn. Úr Artemis-leiðangrinum 1859. Þjóðminjasafnið.
5. Gömul mynd úr Aðalstræti. Ókunnur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
6. Hafnarstræti skömmu eftir 1870. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
7. Kirkjustræti 1877. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
8. Horft niður í Austurstræti 1877. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
9. Kistur Jóns Sigurðssonar forseta og Ingibjargar Einaradóttur bornar á land. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
10. Líklygd Jóns Sigurðssonar og Ingibjargar í Aðalstræti. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
11. Orfiriseyjargrandi. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
12. Hótel Alexandra um 1880. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
13. Horft frá austri yfir á Austurvöll. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
14. Austurvöllur eftir 1881. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
15. Kirkjustræti á árunum 1881—1884. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
16. Útsýn frá Arnarhólstrúni 1882. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
17. Bjarnaborg við Hverfisgötu. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
18. Verslunin Edinborg um aldamót. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
19. Zimsemshús í Hafnarstræti 23. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
20. Liverpool á Vesturgötu 3. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
21. Þjóðminningarhátíð á Rauðará 1897. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
22. Úr sandlaugunum um aldamótin. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
23. Gamla Klúbbhúsið í Kirkjustræti 2. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
24. Kaþólska kirkjan í Landakoti 1897—1929. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
25. Nýja stýrimannaskólahúsið. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
26. Vigla holdsveikraspítalans í Laugarnesi. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
27. Bakhlíð holdsveikraspítalans í Laugarnesi. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
28. Melkoti við Sudurgötu. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.

29. Sjúklingar í Kapólska spítalanum í Landakotí. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
30. Hótel Ísland eins og það leit út 1882—1901. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
31. Í austurhluta Austurstrætis eftir 1883. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
32. Thorvaldsensstytta um 1880. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
33. Elsta brúin yfir Elliðaár. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
34. Á Lækjartorgi á árunum 1883—1885. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
35. Útför Bernhófs bakara 1886. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
36. Lækjargata á vetrardegi um 1890. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
37. Aðalstræti 11 og garður Schierbecks. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
38. Suðurgata 5 og Guðjohsensfjölskyldan. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
39. Útskipun sauðfjár „á fæti“. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
40. Prestabústaðurinn í Landakotí. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
41. Stýrimannaskólinn (Doktorshús) um 1890. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
42. Austurstræti 18 árið 1890. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
43. Verslunin Edinborg í Hafnarstræti 8 árið 1895. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
44. Enska verslunin í Robbshúsi í Hafnarstræti 8. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
45. Skólastræti 1. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
46. Amtmannsstígur 1. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
47. Grafreitir Helga Halfdanarsonar. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
48. Útreiðafólk við Thomsensmagasin. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
49. Miðbæjarkvösin séð frá Hólavallatúni 1884. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
50. Úr Þingholtanum. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
51. Lækurinn og Kalkofninn. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
52. Hús Sigfúsar Eymundssonar í Lækjargötu 2 1882. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
53. Bakarabrekkan. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
54. Í Reykjavíkrapóteki. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
55. Austurstræti árið 1885. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
56. Fjalakötturinn. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
57. Aðalstræti 12. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
58. Landsbankinn í smíðum. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
59. Ferðamenn við Ensku verslunina í Austurstræti. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
60. Reykjavíkrapótek. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
61. Útsýn úr gafflugga Lærða skólans. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
62. Aðalstræti 1882. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
63. Suðurgata og Miðbæjarkvösin um 1885. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
64. Aðalstræti 16 árið 1898. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
65. Útsýn úr Bakarabrekku niður í Austurstræti 1877. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
66. Kalkofninn við Kalkofnsveg. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
67. Skólprenta og Bakarapósturinn. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið.
68. Uppsátur og stakksteði á Hlíðarhúsasandi. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
69. Aðalstræti 1865. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
70. Útsýn frá Hólavallatúni um 1865. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.

71. Heyskapur á Latínuskólablettinum 1899. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
72. Reisugilli Landsbankahússins 1899. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
73. Landsbanki Íslands reistur 1899. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
74. Þjóðminningarhátíð á Landakotstúni 1898. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
75. „Steinhúsið“ við Norðurstíg 1899 en þar bjó Sigurður Þórðarson. Sér inn til Miðbæjarins. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
76. Úr þvottalaugunum. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
77. Úr þvottalaugunum. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
78. Úr þvottalaugunum. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
79. Hornaleikur á Austurvelli. Ljósmynd. Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
80. Þingsetning 1905. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
81. Bankastræti og Lækjartorg skömmu fyrir aldamót. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
82. Thorvaldsensstytta. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
83. Austurstræti og Bankastræti skömmu eftir aldamót. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
84. Torfbær við Vesturgötu. Ljósmynd. Írskur ferðamaður. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
85. Austurvöllur 23. maí 1893. Ljósmynd. Franskur ferðamaður. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
86. Aðalstræti eftir aldamót. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
87. Þingsetning 1907. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
88. Kristján Jónsson talar við afhjúpun stytta Jóns Sigurðssonar 1911. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.

89. Steinoliubirgðir brenna við Batterið 1901. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
90. Reykvíkingar með bláhvítan fána á höfninni 1913. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
91. Skólabrú 1907. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
92. Steinagerðin Mjólnir. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
93. Útsýn frá Tjörninni upp í Skólavörðuholtið. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
94. Klæðaverslun Guðmundar Sigurðssonar í Bankastræti 12. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
95. Vesturfossinn í Elliðaánum. Ljós.: Árni Thorsteinsson. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
96. Sjúkraskýli í Miðbæjarskólanum í Spensku veikinni 1918. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
97. Konungskoman 1907. Friðrik konungur í hópi barna. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
98. Bændur fylkja liði á Lækjartorg 1905 til að mótmæla símanum. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
99. Skrautlega bútd hlíð við Steinbryggju í tilefni af konungskomu 1907. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
100. Vefnaðarvörverslun Th. Thorsteinssonar í Ingólfshvoli. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
101. Reisugilli í Grófinni 1. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
102. Laugavegur á árunum 1907—1914. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
103. Börn að leik. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
104. Svipmynd frá höfninni. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
105. Við smíðar á Lindargötu. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
106. Bændur mótmæla símanum á Lækjartorgi 1905. Ljós.: Magnús Gíslason. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
107. Melstedshús við Lækjartorg. Ljós.: Magnús Gíslason. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
108. Aðalstræti 1904. Ljós.: Árni Thorsteinsson. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
109. Skreytingar á Thomsensverslun. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.

110. Reisugilli Herkastalans 1916. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
111. Verslunarhús H. P. Daus í Aðalstræti 2. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
112. Skólavörðarn. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
113. Apótekið við Austurvöll. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
114. Bankastræti á fyrsta áratugnum. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
115. Prentsmiðjan Gutenberg. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
116. Brunarústir Félagsbazarísins við Amtmannsstíg 1906. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
117. Húsið Hverfisgata 50. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
118. Stórhýsi Sturlubæðra við Hverfisgötu. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
119. Bryggjuhúsið sjávarmegin. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
120. Geir Zoega og fjölskylda í útreiðartúr á Hverfisgötu. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
121. Bryggjuhúsið. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
122. Ráðherrabústaðurinn og Tjörninn. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
123. Rörin í vatnsveituna 1909 á hafnarbakknum. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
124. Íbændi mannlíf í austurenda Hafnarstrætis. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
125. Hótel Ísland. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
126. Húsið Laugavegur 42. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
127. Útför Sigfrúðar Pétursson árið 1912. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
128. Skjaldborg. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
129. Maður á hesti og torfbær. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
130. Bifreið á Laugavegi. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
131. Þjórgunarskipið Geir úti á höfninni. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
132. Gassstöðin. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
133. Slippurinn. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
134. Svipmynd úr Aðalstræti. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
135. Smjöruhúsið á Grettisgötu 1. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
136. Thomsensbrunnur á Lækjartorgi. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
137. Rör í vatnsveituna 1909 á Lækjartorgi. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
138. Kaupangur. Ljós.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.

139. Hótel Ísland. Ljóm.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
140. Lækjargata 4. Ljóm.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
141. Athafnasvæði Thomsensverslunar í Hafnarstræti. Ljóm.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
142. Hverfisgata um 1905. Ljóm.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
143. Afgreiðslustofa Bæjarsjóðs Reykjavíkur á Smiðjustíg 5. Ljóm.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
144. Unnið við grunn að húsi Guðmundar Hannessonar lækni 1910. Ljóm.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið.
145. Brydesverslun í Hafnarstræti. Ljóm.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
146. Brydesverslun. Ljóm.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
147. Íbúðarhús Thors Jensens við Friðkirkjuveg. Ljóm.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
148. Hús Steingríms Guðmundssonar snikkara. Ljóm.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
149. Edinborgarhúsin í Hafnarstræti. Ljóm.: Pétur Brynjólfsson. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
150. Vesturbærinn í Hlíðarhúsum. Óþekktur ljósmyndari. Árbæjarsafn. Eftirmyndataka.
151. Ánanaust 1927. Óþekktur ljósmyndari. Árbæjarsafn. Eftirmyndataka.
152. Hóltersbær á Hverfisgötu 41. Óþekktur ljósmyndari. Árbæjarsafn. Eftirmyndataka.
153. Magnús bóndi í Ánanaustum 1927. Óþekktur ljósmyndari. Árbæjarsafn. Eftirmyndataka.
154. Fjalakötturinn 1907. Óþekktur ljósmyndari. Árbæjarsafn. Eftirmyndataka.
155. Á gatnamótum Hverfisgötu og Klapparstígs. Óþekktur ljósmyndari. Árbæjarsafn. Eftirmyndataka.
156. Öskukerra. Óþekktur ljósmyndari. Árbæjarsafn. Eftirmyndataka.
157. Eyjóllur ljóstollur. Óþekktur ljósmyndari. Árbæjarsafn. Eftirmyndataka.
158. Vesturgata 1897. Óþekktur ljósmyndari. Árbæjarsafn. Eftirmyndataka.
159. Ferðafólk fyrir framan Málstræti 10 1914. Óþekktur ljósmyndari. Árbæjarsafn. Eftirmyndataka.
160. Ánanaust 1927. Óþekktur ljósmyndari. Árbæjarsafn. Eftirmyndataka.
161. Norðurbærinn í Hlíðarhúsum 1905. Óþekktur ljósmyndari. Árbæjarsafn. Eftirmyndataka.
162. Laugavegur 1897. Óþekktur ljósmyndari. Árbæjarsafn. Eftirmyndataka.
163. Holt við Skólavörðustíg um 1892. Óþekktur ljósmyndari. Árbæjarsafn. Eftirmyndataka.
164. Útför Jóns Magnússonar ráðherra. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Árbæjarsafn.
166. Við Vesturgötu. Óþekktur ljósmyndari. Árbæjarsafn. Eftirmyndataka.
167. Glasgow 1885. Óþekktur ljósmyndari. Árbæjarsafn. Eftirmyndataka.
168. Reykjavík 1901. Fyrir utan pakkhúsið við Bæjarbryggjuna. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
169. Svipmynd frá Laugavegi 1901. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
170. Vinnuborð mitt í húsi Einarssonar 1902. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
171. Gegnum borðstofudyrnar sést inn í dagstofuna. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
172. Lund apótekararfrú með barnavagn á Laufásvegi. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
173. Góðtemplari vaknar. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
174. Reykvískar stelpur. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
175. Á heimleið frá kaupmanninum. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
176. Lítil stúlka með stórt rúgbrauð. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.

177. Bæjarfulltrúar rökraða við Lækinn. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
178. Íslenskar konur á leið upp Bæjarbryggjuna með fisk sumarið 1901. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
179. Á einni af hinum svokölluðu götum í Reykjavík. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
180. Útsýn til hafnarinnar. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
181. Innimynd. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
182. Brunnaefing vorið 1902. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
183. Reykvíkingar annó 1901. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
184. Reykvískar konur. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
185. Fiskverkunarstúlkur. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
186. Geðveikisjúklingur. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
187. Vatnsveita Reykjavíkur 1901. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
188. Frú Schierbeck um borð í Laura 1901. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
189. Fyrir utan Brydesverslun 1901. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
190. Skólaborð vorið 1902. Ljóm.: Schierbeck. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
191. Bergstaðastræti. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
192. Smjörhúsið inni. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
193. Torfbær. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
194. Matardeild Sláturfélagsins. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
195. Matardeild Sláturfélagsins. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
196. Tungu við Laugaveg. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
197. Sólhvöll. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
198. Brunabíll um 1925. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
199. Brunnaefing í Pósthússtræti. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.

200. Verkafélk við Skjaldborg. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 201. Bryggjuhúsið um 1910. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 202. Stjórnborð í Loftskjástöðinni. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 203. Loftskjástöðin á Melunum. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 204. Gullborinn í Vatnsmýrinni. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 205. Fimleikasýning á Melavelli. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 206. Vallarstræti 4 árið 1910. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 207. Hressingarskáli Björns Björnssonar. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 208. Útsýn frá Barónsstíg upp í Rauðarárholt. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 209. Leikfimi drengja. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 210. Fyrsta flugvélin 1919. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 211. Börn í vetrarsnjó. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 212. Kvenfrelsisdagurinn 1919. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 213. Ingólfshvöll brennur 1915. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 214. Stásstofa. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 215. Myndlistarsýning 1915. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 216. Við Arnarhól um 1918. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 217. Bankastræti og Lækjartorg á 3. áratugnum. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 218. Útsýn úr Skólavörðunni niður Frakkastíg. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 219. Frá Arnarhóli um 1930. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 220. Tryggvagata. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 221. Frá Arnarhóli til norðausturs. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 222. Vöggur á Laugavegi 64. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 223. Súlan við Steinbryggju. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 224. Úr verslun Marteins Einarssonar. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 225. Samskotasnjókarl 1925. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 226. Kappreiðar Fáks 1926. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 227. Við höfnina. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.

228. Grjótnám í Öskjuhlíð. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 229. Skóverslun Lárusar G. Lúðvíkssonar. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 230. Botnía. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 231. Vélasalur í Loftskjástöðinni á Melunum. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 232. Afgreiðslusalur Landsbankans 1924. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 233. Afgreiðslusalur Landsbankans 1924. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 234. Austurhluti Austurstrætis að norðanverðu. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 235. Við Steinbryggjuna. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 236. Aðalstræti 14. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 237. Loftmynd af Reykjavíkurtjörn. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 238. Kvenfrelsisdagurinn 1919. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 239. Laugavegur 31 um 1930. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 240. Botnía. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 241. Gufuskipið Ísland. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 242. Gengið frá borði Súlnnar. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 243. Togarinn Tryggvi gamli RE2. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 244. Glimusýning í Barnaskóluportinu. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 245. Gosdrykkjaverksmiðjan Kaldá um 1930. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 246. Flugbátur von Gronaus á Reykjavíkurböfn 1929. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 247. Leikhópur. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 248. Reykjavíkurböfn, líklega frostaveturinn mikla 1918. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 249. Hestvagnar við Gassstöðina á Hlemmi. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 250. Saltfiskbreiðsla á Kirkjusandi. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 251. Geithafur spenntur fyrir kerru. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.

252. Hestamenn við Vitatorg. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
253. Hverfisgata, Kalkofnsvegur og höfnin. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
254. Stakkstæði við Ánanaust og Grandagarður. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
255. Grjótnám til hafnargerðar í Óskjuhlíð. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
256. Stakkstæði Alliance á Þormóðsstöðum í Skerjafirði. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
257. Við Batterísgarð. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
258. Verkafolk í pakkhúsvinnu. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
259. Bíll losaður við Reykjavíkurböfn. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
260. Losun úr hestvögnum við Reykjavíkurböfn. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
261. Bryggjur í Reykjavík. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
262. Reykjavíkurböfn um 1915. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
263. Uppskipun á Hauksbryggju. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
264. Rauðarárvík. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
265. Bílfreið á Elliðaárbrú. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
266. Krani við grjótnám í Óskjuhlíð. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
267. Stakkstæði við Ánanaust. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
268. Stakkstæði Alliance á Þormóðsstöðum. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
269. Við Steinbryggjuna. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
270. Útsýn úr Kolakrananum yfir höfnina. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
271. Vesturbær og Vesturböfn. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
272. Séð austur yfir bæinn og Tjörnina. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
273. Séð vestur eftir Reykjavíkurböfn frá Grófinni.
274. Grandagarður nýgerður. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
275. Tryggvagata og höfnin. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
276. Hús Natans og Olsens í Austurstræti 16 um 1920. Ljóm.: Magnús Ólafsson.
277. Svipmynd úr Austurstræti um 1941. Ljóm.: Carl Nielsen. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
278. Mannlíf í Thorvaldsenstræti. Ljóm.: Carl Nielsen. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.

279. Menn í samræðum á Tungötu. Ljóm.: Carl Nielsen. Ljósmyndasafnið.
280. Allir út að ýta. Óskubillinn fastur. Ljóm.: Carl Nielsen. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
281. Uppsetning Leifsstyttunnar 1932. Ljóm.: Carl Nielsen. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
282. Breiðkun Lækjargötu. Ljóm.: Carl Nielsen. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
283. Grjótnám. Ljóm.: Carl Nielsen. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
284. Bíll fyrir utan hús Jóns Magnússonar. Ljóm.: Carl Nielsen. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
285. Malbikun á Ægisgötu. Ljóm.: Carl Nielsen. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
286. Valtað með handafli. Ljóm.: Carl Nielsen. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
287. Óskubillinn á Suðurgötu. Ljóm.: Carl Nielsen. Ljósmyndasafnið.
288. Hrörlegt hús. Ljóm.: Carl Nielsen. Árbæjarsafnið. Eftirmyndataka.
289. Verkamenn við Pólana. Ljóm.: Carl Nielsen. Árbæjarsafnið. Eftirmyndataka.
290. Malbikun á hestakerru. Ljóm.: Carl Nielsen. Árbæjarsafnið. Eftirmyndataka.

291. Glíma á Austurvelli. Ljóm.: Carl Nielsen. Árbæjarsafnið. Eftirmyndataka.
292. Malbikunarteki á Vitatorgi. Ljóm.: Carl Nielsen. Árbæjarsafnið. Eftirmyndataka.
293. Höfðingjar á teinum. Ljóm.: Carl Nielsen. Árbæjarsafnið. Eftirmyndataka.
294. Áhöfn Jóns forseta. Ljóm.: Carl Nielsen. Árbæjarsafnið. Eftirmyndataka.
295. Hestvagn með timbur á Hverfisgötu. Ljóm.: Carl Nielsen. Árbæjarsafnið. Eftirmyndataka.
296. Lagt af stað í skemmtiferð í Ingólfsstræti. Ljóm.: Carl Nielsen. Árbæjarsafnið. Eftirmyndataka.
297. Kassabílar við Arnarhól. Ljóm.: Carl Nielsen. Árbæjarsafnið. Eftirmyndataka.
298. Bæjarverkamaður. Ljóm.: Carl Nielsen. Árbæjarsafnið. Eftirmyndataka.
299. Carl Nielsen með rottu. Ljóm.: Carl Nielsen. Árbæjarsafnið. Eftirmyndataka.

300. Fjórir bæjarverkamenn. Ljóm.: Carl Nielsen. Árbæjarsafnið. Eftirmyndataka.
 301. Sendibill frá Freyju. Óþekktur ljósmyndari.
 302. Verslun Hans Petersen. Óþekktur ljósmyndari.
 303. Hans Petersen í verslun sinni. Óþekktur ljósmyndari.
 304. Verslun O. Ellingsen í Hafnarstræti. Ljóm.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 305. Stakkstæði Edinborgar við Barónsstíg. Óþekktur ljósmyndari.
 306. Þorskhausastæða við Klett. Óþekktur ljósmyndari. Eftirmyndataka.
 307. Þorskhausastæða við Klett. Óþekktur ljósmyndari. Eftirmyndataka.
 308. Loftleiðavél. Óþekktur ljósmyndari.
 309. Hermenn fyrir framan simstöðina á hernámsdaginn. Ljóm.: Ólafur Magnússon.
 310. Mjólkurstöðin. Óþekktur ljósmyndari.
 311. Hljómskálinn í byggingu. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 312. Strandferðaskípið Esja 1923. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 313. Togarinn Wálpole. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 314. Flugvél Nelsons 1924. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 315. Flugvél Smiths 1924. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 316. Flugvél Locatellis 1924. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 317. Mercur á höfninni 1925. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 318. Lyrá kemur til Reykjavíkur 1925. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 319. Lagarfoss. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 320. Hljómssveit á Hverfisgötu 1926. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 321. Konungur kveður. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 322. Norddeutscher Lloyd. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 323. Neptunia. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 324. Hljómskálagarðurinn. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 325. Mannfjöldi á hafnarbakka. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 326. Hópreið Fálks 1927. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 327. Súlan í flæðarmáli. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 328. Súlan kemur úr flugferð. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.

329. Sundskálinn í Örfirisey. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 330. Kapólska kirkjan. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 331. Flugvél Ahrenbergs 1929. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 332. Vestur-Íslendingar koma 1930. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 333. Hótel Borg. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 334. Knud Zimsen og konungur 1930. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 335. Skróðganga stúdenta 1930. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 336. Sænskét herskip 1930. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 337. Vestur-Íslendingar 1930. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 338. Polonia 1930. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 339. Beðið eftir Graf Zeppelin. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 340. Graf Zeppelin yfir Arnarhóli. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 341. Ahrenberg 1931. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 342. Flugvél Cramers 1931. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 343. Flugvél Cramers 1931. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 344. Flugvél von Gronau 1931. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 345. Skólavardan rifin. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 346. Ítalskur flugbátur. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 347. Leifsstyttan búin undir afhjúpun. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 348. Leifsstyttan á degi afhjúpunar. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 349. Leifsstyttan búin undir afhjúpun. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 350. Leifsstyttan á degi afhjúpunar. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 351. Víkingaskípið Roald Amundsen. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 352. Hakakrossfáninn og ræðismannsbústaðurinn þýski 1933. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 353. Flugvélar Balbos 1933. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.

354. Balbo og Pelligrini 1833. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 355. Lindberg í Vatnagörðum. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 356. Lindberg og frú ganga upp bryggju. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 357. Frá komu Lindbergs. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 358. Hollenskar flugvélar 1933. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 359. Diónuslagurinn. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 360. Ganga þjóðernissinna 1. maí 1934. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 361. 1. maí-ganga jafnaðarmanna 1934. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 362. Austurstræti 1. maí 1934. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 363. Verzlunarfélag Reykjavíkur við útför Jóns Þorlákssonar. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.

364. Líkfylgd Jóns Þorlákssonar. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 365. Þjóðernissinnar í Austurstræti 1935. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 366. Flugvél Solbergs 1935. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 367. Hornablástur á Austurvelli 1936. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 368. Kórsöngur á Arnarhóli 1936. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 369. Þýska beitiskipið Emden. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 370. Dátar af Emden í Bankastræti. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 371. Líkfylgd mæðganna frá Así 1938. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 372. Þýskir kaþbátar. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 373. Hermenn í Thorvaldsenstræti. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 374. Hermenn í Fossvogi. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 375. Breskir sjóliðar við Miðbæjarskólann. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 376. Breskir hermenn á göngu 1940. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 377. Breskir hermenn koma úr kirkju. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 378. Skólavörðuhæð. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 379. Hermannaskálar á Skólavörðuhæð. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 380. Hermannaskálar í Skólavörðuholti. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 381. Strönduð skip í Rauðarárvík 1941. Ljóm.: Skafti Guðjónsson.
 382. Fróði eftir árs. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 383. Fróði eftir árs. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 384. Líkkestur þeirra föllnu af Fróða fluttar í burtu. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 385. Ourem og virki í Rauðarárvík 1941. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 386. Gaddavir við höfnina. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.

387. Fyrstu amerísku hermennirnir stíga á land. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
388. Vöruskemmur setuliðs við höfnina. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
389. Bækistöð amerísku hermanna 1941. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
390. Churchill stígur á land. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
391. Churchill o.fl. við alþingishúsið. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
392. Churchill kveður. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
393. Tveir breskir hermenn. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
394. Amerískar flugvélar. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.

395. Þjaldbúðir amerísku hermanna 1941. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
396. Skipton Camp. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
397. Recreation-skilti. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
398. Skriðdreki í Reykjavík. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
399. Skipton Camp. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
400. Bækistöð Norðmanna. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
401. Sala farmiða á Lýðveldishátíðina 1944. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
402. Ríkisstjóri og alþingismenn á leið úr alþingishúsi. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
403. Tveir gamlir sjálfstæðismenn. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
404. Lækjartorg 18., júní 1944. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
405. Braggar á Skólavörðuholti 1944. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
406. Sjómannaþingardagurinn 1945. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
407. Braggar í Örfirisey. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
408. Skrúðganga á Suðurgötu 17. júní 1945. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
409. Flugsýning á Reykjavíkflugvelli. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
410. Flugsýning á Reykjavíkflugvelli. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
411. Amerískir hermenn fara 1946. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
412. Ingólfs-camp. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
413. Gaddavirsgirðingar í Örfirisey 1946. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
414. Bretar afhenda Íslendingum flugvöllinn 1946. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
415. Geysir — flugvél Loftleiða 1948. Ljóm.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.

416. Hótelid á Reykjavíkurlugvelli. Ljósni.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 417. Haraldarbúid á jólum 1948. Ljósni.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 418. Ms. Gullfoss 1950. Ljósni.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 419. Biðróid við Þjóðleikhúsið 1950. Ljósni.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 420. Útför Sveins Björnssonar. Ljósni.: Skafti Guðjónsson. Ljósmyndasafnið.
 421. Brunazæfingar á Lækjartorgi um 1920. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið.
 Eftirmyndataka.
 422. Seros-sípugerðin. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
 423. Netagerð Sigurjóns Péturssonar. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.

424. Útför Sveinbjarnar Sveinbjarnarsonar 1924. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
425. Frá komungskomunni 1926. Ljósni.: Ólafur Magnússon. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.

426. Loftmynd af Skuggahverfi 1928. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.

427. Loftmynd af höfn og miðbæ 1928. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
428. Loftmynd af miðbænum 1928. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
429. Guðfræðinemar grafa fyrir stúdentagarði 1928. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
430. Vetrarmynd úr Bjarfógetagarðinum. Ljósni.: Bjarni Eyjólfsson. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
431. Vigsla Elliheimplisins Grundar 1930. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
432. Kröfuganga jafnaðarmanna um 1936. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
433. Óeirðir 30. mars 1949. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
434. Mótorsjólalögreglan í Reykjavík um 1950. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
435. Grimsstaðaholt. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
436. Melarnir. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
437. Löndun úr Marz 1956. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
438. Laugarnesskólinn. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
439. Hitaveituframkvæmdir. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
440. Hitaveituframkvæmdir. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
441. Hitaveituframkvæmdir. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
442. Hitaveituframkvæmdir. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
443. Útsýn yfir Tjörn og miðbæ um 1950. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
444. Melarnir. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
445. Lagning hitaveitu. Ljósni.: Vignir. Árbjarsafnið. Eftirmyndataka.

446. Byggingavinna við Garðastræti 1944. Ljós-
m.: Vignir Árbæjarsafnið. Eftirmynda-
taka.
447. Útsýn úr Skólavörðu um 1930. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftir-
myndataka.

448. Miðbæjarbrunninn 1915. Húsin við Austurvöll fallin. Ljós-
m.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
449. Miðbæjarbrunninn 1915. Húsið við Austurvöll í björtu báli. Ljós-
m.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
450. Seglbúin skip á höfninni um 1915. Ljós-
m.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
451. Valtarinn Briet í Pósthússtræti 1917. Ljós-
m.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
452. Umferðaröngþveiti við Güttó 1925. Ljós-
m.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
453. Jólaústilling í VBK. Ljós-
m.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
454. Horft suður Lækjargötu um 1910. Ljós-
m.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
455. Matthías Einarsson læknir og frú með barnavagn í Tjarnargötu. Ljós-
m.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
456. Mannlíf í Pósthússtræti 1910. Ljós-
m.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
457. Ístaka á Tjörninni um 1910. Ljós-
m.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
458. Kleppsstrætisvagninn á Frikirkjuvegi 1935. Ljós-
m.: Magnús Ólafsson. Ljósmynda-
safnið.
459. Fiskvinna við pakkhús DUUS um 1910. Ljós-
m.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
460. Bílaflooi Steindórs um 1920. Ljós-
m.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
461. Elliðaárbrúin. Ljós-
m.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
462. Matreiðsla stúlkna í Miðbæjarskóla 1910. Ljós-
m.: Magnús Ólafsson. Ljósmynda-
safnið.
463. Börn blaupa í skarðið fyrir framan Austurbæjarskólann. Ljós-
m.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.

464. Fyrsta sínstöðin. Ljós-
m.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
465. Fjaran og bryggjur við Hafnarstræti um 1865. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
466. Kaffiverzlunin á Laugavegi 10. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftir-
myndataka.
467. Smjörhúsið í Hafnarstræti. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmynda-
taka.
468. Póstvagnar á Hverfisgötu 1906. Ljós-
m.: Magnús Ólafsson. Árbæjarsafnið.
469. Vörubílastöðin í Reykjavík. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmynda-
taka.
470. Bifreiðar. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
471. Bifreiðar á Sóleyjargötu. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
472. Knud Zimsen stjórnar umferð. Ljós-
m.: Loftur Guðmundsson. Þjóðminjasafnið. Eftir-
myndataka.
473. Knud Zimsen stjórnar umferð. Ljós-
m.: Loftur Guðmundsson. Þjóðminjasafnið. Eftir-
myndataka.
474. Knud Zimsen stjórnar umferð. Ljós-
m.: Loftur Guðmundsson. Þjóðminjasafnið. Eftir-
myndataka.
475. Líkþill. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
476. Leigubílar fyrir framan Hótel Heklu. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftir-
myndataka.
477. Bifreiðastöð Steindórs 1920. Ljós-
m.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið. Eftir-
myndataka.
478. Thomsensbíl 1904. Ljós-
m.: Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið. Eftirmynda-
taka.
479. Sjálfbóðaliðar ryðja skíðabraut í Óskuhlíð. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.

480. Fiskbreiðsla á Vesturgötu 1890. Ljós.: Tempest Anderson. Ljósmyndasafnið.
 481. Mótekja í Laugarnesi 1924. Ljós.: Soró. Ljósmyndasafnið.
 482. Hljómsveit. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
 483. Afgreiðsla Íslandsbanka. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
 484. Bryggjuhúsið um 1905. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
 485. Godthaabsverslun 1910. Ljós.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 486. Á Hafnarfjarðarveginum 1924. Ljós.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 487. Tryggvagata. Ljós.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 488. Skólavörðustígur 1877. Ljós.: Sigfús Eymundsson. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.

489. Bruni í Battarú. Ljós.: Árni Thorsteinsson. Árbæjarsafn.
 490. Útsýn til hafnar frá Arnarhóli 1901. Ljós.: Charles Alfred Stitts. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
 491. Ferðamenn í Hafnarstræti 1901. Ljós.: Charles Alfred Stitts. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
 492. Ferðamenn í Hafnarstræti. Ljós.: Charles Alfred Stitts. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
 493. Smiðjustígur 1901. Ljós.: Charles Alfred Stitts. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
 494. Hafnarstræti 1901. Ljós.: Charles Alfred Stitts. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
 495. Stýrimannshús á horni Aðalstrætis og Hafnarstrætis. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
 496. Á leið úr messu í Dómkirkju 1893. Ljós.: franskur ferðamaður. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
 497. Á leið úr messu í Dómkirkju 1893. Ljós.: franskur ferðamaður. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.

498. Myllan í Bankastræti 1893. Ljós.: franskur ferðamaður. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
 499. Bærinn Ofanleiti við Ingólfsstræti 1893. Ljós.: franskur ferðamaður. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
 500. Hús Péturs Péturssonar bærgjaldkera við Smiðjustíg 1893. Ljós.: franskur ferðamaður. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
 501. Vatnsveituframkvæmdir við Rauðhóla 1909. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
 502. Edinborg og Eimskip 1915. Ljós.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 503. Útsýn úr Skólavörðuholti 1887. Ljós.: Livingstone Learmonth. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
 504. Útsýn úr Skólavörðuholti 1887. Ljós.: Livingstone Learmonth. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
 505. Útsýn úr Skólavörðuholti 1887. Ljós.: Livingstone Learmonth. Ljósmyndasafnið. Eftirmyndataka.
 506. Edinborgarverslun á 3. áratugnum. Ljós.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
 507. Bergstaðastræti 5. Óþekktur ljósmyndari.
 508. Hljómsveit á Austurvelli 1930. Ljós.: Vigfús Sigurgeirsson.
 509. Útsýn frá Óskuhlíð. Ljós.: Vigfús Sigurgeirsson.
 510. 1. maí-ganga í Bankastræti. Ljós.: Vigfús Sigurgeirsson.
 511. Útsýn yfir Tjörnina úr Landakotskirkjuturni 1929. Ljós.: Vigfús Sigurgeirsson.
 512. Ofanvert Bankastræti. Ljós.: Vigfús Sigurgeirsson.
 513. Skurðgröftur á Melunum um 1950. Ljós.: Vigfús Sigurgeirsson.
 514. Nauthólsvík. Ljós.: Vigfús Sigurgeirsson.
 515. Klambrar og Klambatún. Ljós.: Vigfús Sigurgeirsson.
 516. Róluvöllur í Verkamannabústöðum. Ljós.: Vigfús Sigurgeirsson.
 517. Malbikun Mikluabrautar. Ljós.: Vigfús Sigurgeirsson.
 518. Háskólabyggingin. Ljós.: Vigfús Sigurgeirsson.
 519. Nauthólsvík. Ljós.: Vigfús Sigurgeirsson.
 520. Langahlíð. Ljós.: Vigfús Sigurgeirsson.
 521. Gatnagerð á Mikluabraut. Ljós.: Vigfús Sigurgeirsson.
 523. Tívoli. Ljós.: Vigfús Sigurgeirsson.

524. Tívoli. Ljóm.: Vigfús Sigurgeirsson.
 525. Hervörður við Pósthúsið. Ljóm.: Ólafur Magnússon. Ljósmyndasafnið.
 526. Sandpokavirki í Templarasundi. Ljóm.: Ólafur Magnússon. Ljósmyndasafnið.
 527. Bretavinna. Óþekktur ljósmyndari. Imperial War Museum. Eftirmyndataka.
 528. Churchill veifar til mannfjöldans. Óþekktur ljósmyndari. Imperial War Museum. Eftirmyndataka.
 529. Churchill gefur sigurmerkið. Óþekktur ljósmyndari. Imperial War Museum. Eftirmyndataka.
 530. Hervirki á Laugavegi. Tunga. Óþekktur ljósmyndari. Imperial War Museum. Eftirmyndataka.
 531. Herganga til heiðurs Churchill á Suðurlandsbraut. Óþekktur ljósmyndari. Imperial War Museum. Eftirmyndataka.
 532. Hermenn á æfingu við Elliðaár. Óþekktur ljósmyndari. Imperial War Museum. Eftirmyndataka.
 533. Hermenn á æfingu við Elliðaár. Óþekktur ljósmyndari. Imperial War Museum. Eftirmyndataka.
 533. Höfnin á stríðsárunum. Óþekktur ljósmyndari. Imperial War Museum. Eftirmyndataka.
 534.—536. Loftmyndir af Reykjavík um 1960. Frá Borgarskipulagi.
 537. Laugardalsvöllur. Frá Borgarskipulagi.
 538. Heimarnir. Frá Borgarskipulagi.
 539. Breikkun Lækjargötu. Ljóm.: Vignir, Árbæjarsafnið.
 540. Austurvöllur. Ljóm.: Ólafur Magnússon. Ljósmyndasafnið.
 541. Miklabraut. Frá Borgarskipulagi.
 542. Loftmynd af höfninni frá 6. áratugnum. Frá Borgarskipulagi.
 543. Biðröð á Skólavörðustíg. Ljóm.: Sigurður Norðdahl. Borgarskjalasafn. Eftirmyndataka.
 544. Háskólinn og Tjörninn. Ljóm.: Sigurður Norðdahl. Borgarskjalasafn. Eftirmyndataka.

545. Austurstræti. Ljóm.: Sigurður Norðdahl. Borgarskjalasafn. Eftirmyndataka.
 546. Á Njálsgötu. Ljóm.: Sigurður Norðdahl. Borgarskjalasafn. Eftirmyndataka.
 547. Strætisvagn á Njálsgötu. Ljóm.: Sigurður Norðdahl. Borgarskjalasafn. Eftirmyndataka.
 548. Á Grettisgötu. Ljóm.: Sigurður Norðdahl. Borgarskjalasafn. Eftirmyndataka.
 549. Seltjarnarnesvagninn á Kaplaskjólsvægi. Ljóm.: Sigurður Norðdahl. Borgarskjalasafn. Eftirmyndataka.
 550. Stanz-merki við Vitatorg. Ljóm.: Sigurður Norðdahl. Borgarskjalasafn. Eftirmyndataka.
 551.—559. Bakhlíðar Reykjavíkur um 1950, myndir teknar fyrir Heilbrigðiseftirlitið. Ljóm.: Sigurður Norðdahl. Borgarskjalasafn. Eftirmyndataka.
 560. Bræggar við Gamlagarð. Ljóm.: Sigurður Norðdahl. Borgarskjalasafn. Eftirmyndataka.
 561. Nýi garður og Vatnsmýrin. Ljóm.: Sigurður Norðdahl. Borgarskjalasafn. Eftirmyndataka.
 562. Loftmynd af Túnunum og Höfðaborg. Ljóm.: Sigurður Norðdahl. Borgarskjalasafn. Eftirmyndataka.
 563. Börn á horni Njálsgötu og Barónsstígs. Ljóm.: Sigurður Norðdahl. Borgarskjalasafn. Eftirmyndataka.
 564. Bjarlógætagarðurinn. Ljóm.: Sigurður Norðdahl. Borgarskjalasafn. Eftirmyndataka.
 565. Kaffivagninn. Ljóm.: Sigurður Norðdahl. Borgarskjalasafn. Eftirmyndataka.
 566. Suðurgata. Ljóm.: Sigurður Norðdahl. Borgarskjalasafn. Eftirmyndataka.
 567. Óeirðir 30. mars 1949. Ljóm.: Sigurður Norðdahl. Borgarskjalasafn. Eftirmyndataka.

568. Óeirðir 30. mars 1949. Ljósni.: Sigurður Norðdahl. Borgarskipulagsafn. Eftirmyndataka.
569. Kúttur Kristófer 1901. Óþekktur ljósmyndari. Árbæjarsafn.
570. Geir Hallgrímsson kynnir aðalskipulagsuppdrátt 1965. Ljósni.: Kristján Magnússon.
571. Geir Hallgrímsson borgarstjóri og Gústaf E. Pálsson í Breiðholti við upphaf framkvæmda. Ljósni.: Kristján Magnússon.
572. Við upphaf Sundahafnar. Gústaf E. Pálsson borgarverkfræðingur og Geir Hallgrímsson borgarstjóri. Ljósni.: Kristján Magnússon.
573. Geir borgarstjóri og Gústaf E. Pálsson borgarverkfræðingur í Breiðholti. Ljósni.: Kristján Magnússon.
574. Geir borgarstjóri og Gústaf E. Pálsson í Sundahöfn 1965. Ljósni.: Kristján Magnússon.
575. Sundfólk við Sundskálann í Skerjafirði. Ljósni.: Magnús Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
576. Loftmynd af Reykjavík fyrir stríð. Frá Borgarskipulagi.
577. Loftmynd af Reykjavík fyrir stríð. Frá Borgarskipulagi.
578. Skólabrú um 1960. Ljósni.: Gunnar Rúnar Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
579. Blokkir við Álfheima í smíðum. Frá Borgarskipulagi.
580. Reykjavíkurböfn laust fyrir 1940. Ljósni.: Ólafur Magnússon. Ljósmyndasafnið.
581. Drengir dorga í Reykjavíkurböfn um 1960. Ljósni.: Gunnar Rúnar Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
582. Sundhöllin um 1940. Ljósni.: Ólafur Magnússon. Ljósmyndasafnið.
583. Lýsisgjöf í Melaskólanum 1950. Ljósmyndasafnið.
584. Útífundur á Lækjartorgi um miðjan 6. áratuginn. Ljósni.: Pétur Jónsson. Ljósmyndasafnið.
585. Útsýn úr Kristskirkjuturni austur á bóginn um 1960. Ljósni.: Ólafur Magnússon. Ljósmyndasafnið.

586. Hlemmtorg um 1965. Ljósni.: Pétur Thomsen. Ljósmyndasafnið.
587. Sólvellir og nágrenni um 1955. Ljósni.: Ólafur Magnússon. Ljósmyndasafnið.
588. Jólaskreytingar í Austurstræti í fyrsta sinn 1955. Ljósni.: Gunnar Rúnar Ólafsson. Ljósmyndasafnið.
589. Kýr á beit sunnan Hringbrautar 1940. Ljósni.: Ólafur Magnússon. Ljósmyndasafnið.
590. Grjótaþorp og miðbærinn 1883. Ljósni.:
591. Vatnsberar á leið upp Bókhöfundstíg. Óþekktur ljósmyndari. Þjóðminjasafnið. Eftirmyndataka.
592. Löndun á Duus-bryggju í upphafi aldar. Ljósni.: Gunnar Rúnar Ólafsson. Ljósmyndasafnið.

Sýning frá Borgarskipulagi

SVEDI I.

1. Loftmynd af Reykjavík 1945. Landmælingar Íslands.
2. Myndir af braggahverfi.
3. Skipulagstillaga frá 1948. Skipulagsdeild borgarverkfræðings.
4. Skipulag í Langholti, uppdráttur frá 1955. Gunnar Ólafsson, Skipulagsdeild borgarverkfræðings.
5. Uppbygging Álheimahverfis. Ljósmynd, höf. óp. Skipulagsdeild borgarverkfræðings.
6. Loftmynd af Heimum frá 1983. Landmælingar Íslands.

SVEDI II A.

1. Loftmynd af Reykjavík frá 1952, í mkv. 1:5000. Landmælingar Íslands.
2. Aðalskipulag Reykjavíkur 1962—1983, uppdráttur, Reykjavíkurborg.
3. Loftmynd af Reykjavík frá 1965. Landmælingar Íslands.
4. Frumdrög að skipulagi Efra-Breiðholts frá 1967. Geirharður Þorsteinsson, arkitekt.
5. Efra-Breiðholt. Núverandi landnotkun. Borgarskipulag Reykjavíkur 1985.
6. Uppbygging Neðra-Breiðholts. Loftmyndir frá árunum 1967—1982. Landmælingar Íslands.
7. Árbæjarhverfi, skipulagsuppdráttur frá 1968. Teiknistofan Höfði.
8. Drög að aðalskipulagsuppdrætti 1977. Reykjavíkurborg.
9. Aðalskipulag Reykjavíkur 1981—1998. Reykjavíkurborg.
10. Laugarás, uppdráttur frá 1983. Teiknistofa Knóts Jeppesen.
11. Tvær ljósmyndir af Laugarási frá 1984. Borgarskipulag Reykjavíkur.
12. Suðurhlíðar, skipulagsuppdráttur frá 1982. Vinnustofa Valdísar og Gunnars.
13. Suðurhlíðar, litmynd frá 1984. Borgarskipulag Reykjavíkur.
14. Sprungukort af Austursvæðum frá 1982. Borgarskipulag Reykjavíkur.
15. Áfangabreyting í skipulagi 1982 frá Rauðavatni í Grafarvog. Borgarskipulag Reykjavíkur.
16. Þróun gatnakerfis frá 1953—1985. Frumheimild gatnamálastjóri.

SVÆDI II B.

Stílbrigði í húsaagerð 1960—1985. Ljósmyndir: Jóhanna Ólafsdóttir.

SVÆDI III.

1. Grafarvogur. Yfirlitskort í mælikvarða 1:2000 ásamt skipulagstillögu af Keldna- hverfi 1986. Þórarinn Þórarinnsson og Egill Guðmundsson, arkitektar. Borgarskipulag Reykjavíkur.
2. Rauðarárholt: Líkan og teikningar frá 1986. Borgarskipulag Reykjavíkur.
3. Grandi: Líkan og teikningar frá 1986. Gunnar Friðbjörnsson og Jón Haraldsson, arkitektar.
4. Kringlan, deiliskipulag: Líkan og teikningar frá 1986. Teiknistofan Ármúla 6.
5. Módel af Hagkaupshúsi. Teiknistofan Laugavegi 96.
6. Mjóddin. Teikningar frá 1986, eftir Stefán Ó. Stefánsson, arkitekt.
7. Skipulagsvinna í Gamla bænum, Uppdrættir og myndir. Teiknistofa Guðrúnar Jónsdóttur.
8. Laugardalur. Skipulagsuppdráttur frá 1986. Teiknistofa Reynis Vilbjálmssonar, landslagsarkitekts.
9. Litloftmynd af Reykavík frá 1984, í mælikvarða 1:5000. Landmælingar Íslands.
10. Reykjavíkurflugvöllur. Deiliskipulag frá 1986. Teiknistofan Ármúla 6.

SVÆDI IV.

1. Íbúafjöldi 1962—2004. Borgarskipulag Reykjavíkur.
2. Aldursþýramídi 1984—2004. Borgarskipulag Reykjavíkur.
3. Hjúskaparstaða 1964—2004. Borgarskipulag Reykjavíkur.
4. Breytingar á fæðingartíðni 1965—1995. Borgarskipulag Reykjavíkur.
5. Íbúðarbyggingar 1963—1984—2004. Borgarskipulag Reykjavíkur.
6. Herbergjafjöldi íbúða 1984 (Norðurlönd). Borgarskipulag Reykjavíkur.
7. Atvinnuþátttaka karla/kvenna 1984. Borgarskipulag Reykjavíkur.
8. Dreifing á atvinnuhúsnæði og áætlun 1984—2004.
9. Breytingasvæði í borginni á skipulagstímabilinu 1984—2004. Borgarskipulag Reykjavíkur.
10. Bílaeign. Borgarskipulag Reykjavíkur.
11. Aukning umferðar 1976—1985. Borgarskipulag Reykjavíkur.
12. Bífreiðaeign eftir borgarhlutum, 1986. Borgarskipulag Reykjavíkur.

SVÆDI V.**HVERFASKIPULAG:**

1. Skýringartexti um hverfaskipulag.
2. Drög að hverfaskipulagi Norðurbæjar 1986.

ADALSKIPULAG:

1. Skýringartexti um aðalskipulag.
2. Drög að landnotkunarkorti er fylgja mun Aðalskipulagi Reykjavíkur 1984—2004.
3. Reitunýting og helstu byggingarsvæði.
4. Umhverfiskort. (Opin svæði og frítímaíðja).
5. Aðalgatnakerfi Reykjavíkur.

SVÆDISSKIPULAG:

1. Skýringartexti um svæðisskipulag.
2. Drög að svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins.

SVÆDI VI.

Ljósmyndir frá Reykjavík.

SVÆDI VII OG VIII.

1. Skipulag Kvosarinnar frá 1985. Uppdrættir og líkan. Guðni Pálsson og Dagný Helgadóttir, arkitektar.
2. Samkeppni um nýbyggingu Alþingis 1986. Verðlaunatillega auk gamalla hugmynda um uppbyggingu á svæðinu.
3. Fegrun Laugavegar. Borgarskipulag Reykjavíkur.
4. Skipulag Skúlagötusvæðisins frá 1985. Uppdrættir og líkón. Arkitektar G.Ó.B. Þingholtsstræti 27.
5. Íbúðir aldraðra í Grjótaþorpi. Uppdrættir og líkan frá 1986. Hjörleifur Stefánsson, Stefán Örn Stefánsson og Grétar Markússon arkitektar.

ÚTBREIÐSLUKORT.

Teikningar, málverk og skjöl

Myndir Jóns Helgasonar biskups í eigu Árbæjarsafns (1—47).

1. Reykjavík um 1770. Kirkjan við Adalstræti. Olía á pappír.
2. Reykjavík 1802. Lækurinn. Túss.
3. Hólavallaskóli um 1800. Blýantur.
4. Sünchenbergverslun 1802. Túss.
5. Reykjavík 1807. Vatnslitir.
6. Suðurgata 1839, séð austur. Vatnslitir og blýantur.
7. Reykjavík frá Hólavelli 1836. Olía.
8. Lyfjabúð Reykjavíkur 1840. Blýantur og túss.
9. Gamli kvennaskólinn og Lambertsenshús 1840. Blýantur.
10. Lambertsenshús við Austurvöll 1845. Túss.
11. Hólavallamyllan 1847. Blýantur og túss.
12. Niður Tungötu 1849. Gert eftir teikningu Winstrups. Olía.
13. Bakarastígur 1858. Olía.
14. Bakarastígur 1858. Blýantur.
15. Reykjavík séð frá Arnarhóli 1860.
16. Austurvöllur með ferðamannatjöldum 1866. Olía.
17. Barnaskólinn við Strandgötu um 1865. Olía.
18. Reykjavíkurfjara 1865. Olía.

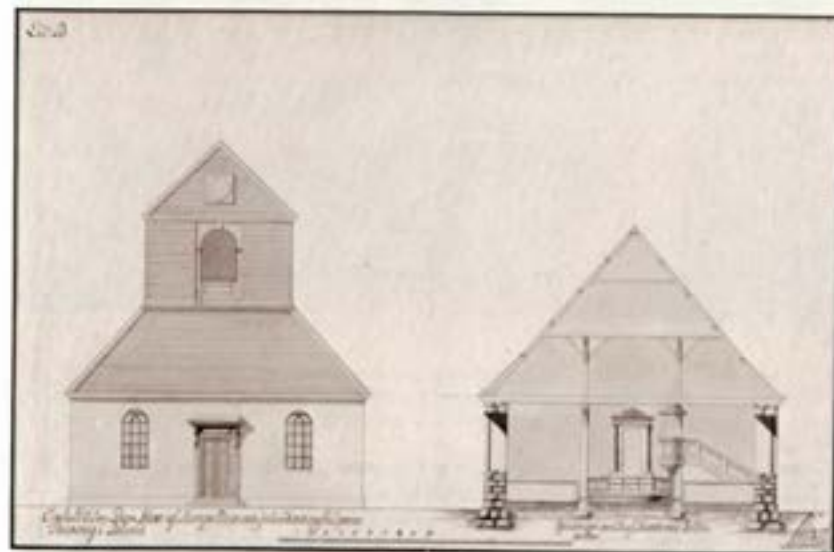
19. Kirkjustræti um 1870. Olía.
20. Austurstræti um 1870. Túss.
21. Skólabrú um 1870. Olía.
22. Þingholtin um 1870. Olía.
23. Helluland við Vesturgötu um 1870. Vatnslitir.
24. Nikulásarkort og Klöpp 1875. Blýantur.
25. Veltan í Austurstræti 1874. Blýantur og túss.
26. Lækjartorg Þjóðhátíðardagana 1874. Olía.
27. Lækjargata Þjóðhátíðardagana 1874. Olía.
28. Útsýn af Landakotstúni 1892. Olía.
29. Tjarnarbrekkan 1890. Blýantur.
30. Norðurendi Tjarnarinnar 1896. Vatnslitir.
31. Stóðlakotstún 1892. Olía.
32. Stjórnarráðið 1892. Vatnslitir.
33. Tjörnin 1892. Olía.
34. Útsýn af Arnarhóli 1899. Vatnslitir.
35. Latínuskólinn 1894. Olía.
36. Úr Þingholtunum. Túss og blýantur.
37. Kotbær í Suður-Þingholtunum 1890. Vatnslitir.
38. Skólavörðustígur 1892. Vatnslitir.
39. Úr Skuggahverfinu 1890. Vatnslitir.
40. Skuggahverfið 1892. Olía.
41. Batterið. Vatnslitir.
42. Arnarhóll og ytri höfnin um 1894. Olía.
43. Nordalsshús og timburverslun Fredriksens 1896. Vatnslitir.
44. Timburverslunin við Kalkofnsveg. Olía.
45. Arnarhóll og höfnin 1890. Vatnslitir.
46. Kvosin frá Hólavelli um 1846. Túss.
47. Davíðshús og Adalstræti 16 rétt fyrir miðja öld. Blýantur og túss.

48. Fyr ved Reykjavík. Teikningar af Helgastaðavita 1896. Árbæjarsafn.
 49. Íslands fyrsta fiskiskip. Reykjavíkin. Lithografía eftir Benedikt Gröndal 1876. Árbæjarsafn.
 50. Grund og facade af Reykjavígs tugthus. Teikning eftir Ohlsen 1802. Árbæjarsafn.
 51. Reykjavík um 1850. Lithografía, prentuð af Fuchs í Hamborg. Árbæjarsafn.
 52. Dómkirkjan um miðja 19. öld. Lithografía eftir H.H. Skytte. Árbæjarsafn.
 53. Gasstöðin, teikningar eftir Carl Francke í Bremen. Árbæjarsafn.
 54. Rafstöð við Grafarvog. Teikningar eftir Jón Þorláksson 1919. Borgarskjalasafn.
 55. Umhverfi Elliðaánna. Borgarskjalasafn.
 56. Kort af Reykjavík 1943. Frá breska hernum. Borgarskjalasafn.
 57. Breiðholt 1916. Uppdráttur. Borgarskjalasafn.
 58. Camp Knox. Uppdráttur frá Rafmagnsveitu Reykjavíkur. Borgarskjalasafn.
 59. Uppdráttur Hoffgaards 1743. Handdregið kort. Landsbókasafn.
 60. Afstöðumynd Innréttinganna (amatorteikning). Óársett og ómerkt. Landsbókasafn.
 61. Uppdráttur af Reykjavík 1843 eftir Björn Gunnlaugsson. Landsbókasafn.
 62. Uppdráttur af Reykjavík 1801 eftir Ohlsen og Aanum. Landsbókasafn.
 63. Uppdráttur af Reykjavík 1801 eftir Ohlsen og Aanum. Landsbókasafn.
 64. Uppdráttur af Reykjavík 1801 eftir Ohlsen og Aanum. Landsbókasafn.
 65. Uppdráttur af kaupstaðarlöð Reykjavíkur 1787 eftir R. Lievog. Landsbókasafn.
 66. Uppdráttur af Gullbringu- og Kjósarsýslu 1786 eftir Magnús Arason. Landsbókasafn.
 67. Tillaga að vatnsveitu. Ómerkt og óársett. Landsbókasafn.
 68. Tillaga að minnismerki um Jón Sigurðsson. Ómerkt og óársett. Landsbókasafn.
 69. Uppdráttur af Viðey og Grafarvogi eftir Björn Gunnlaugsson. Landsbókasafn.
 70. Reykjavík. Olíumálverk eftir Moltke greifa 1820. Landsbókasafn.
 71. Reykjavík. Olíumálverk eftir Moltke greifa 1820. Landsbókasafn.
 72. Uppdráttur af Reykjavík 1876 eftir Svein Sveinsson. Árbæjarsafn.
 73. Uppdráttur af Reykjavík 1876 eftir Benedikt Gröndal. Árbæjarsafn.
 74. Teikningar af upplandi Reykjavíkur með tilliti til vatnsveitu eftir Sigurð Guðmundsson málara. Þjóðminjasafn.

75. Tillöguuppdráttur af miðbæ Reykjavíkur eftir Sigurð Guðmundsson málara. Þjóðminjasafnið.
 76. Tillöguuppdráttur af miðbæ Reykjavíkur eftir Sigurð Guðmundsson málara. Þjóðminjasafnið.
 77. Teikningar af Skólavörðunni eftir Sigurð Guðmundsson málara. Þjóðminjasafnið.
 78. Tillöguuppdráttir af sunddökk í Reykjavík eftir Sigurð Guðmundsson málara.
 79. Uppdráttur af vatnsgeymi eftir Sigurð Guðmundsson málara. Þjóðminjasafnið.
 80. Tillöguuppdráttur af Laugum 1867–69 eftir Sigurð Guðmundsson málara. Þjóðminjasafnið.
 81. Tillögur að skemmtigarði og mannvirkjum í Laugardal eftir Sigurð Guðmundsson málara. Þjóðminjasafnið.
 82. Teikningar af kaupmannsgarði í Reykjavík 1789 eftir Sæmund Hólm. Þjóðskjalasafnið.
 83. Teikning af íbúðarhúsi í Reykjavík 1789 eftir Sæmund Hólm. Þjóðskjalasafnið.
 84. Tillöguteikning af alþingishúsi eftir C. Klentz 1879. Þjóðskjalasafnið.
 85. Tillöguteikning af alþingishúsi eftir Helga Helgason. Þjóðskjalasafnið.
 86. Tillöguteikning af ráðherrabústað í Reykjavík 1903 eftir Magnús Th. S. Blöndahl. Þjóðskjalasafnið.
 87. Tillöguteikning af ráðherrabústað í Reykjavík 1903 eftir Magnús Th. S. Blöndahl. Þjóðskjalasafnið.
 88. Grunnteikning af ráðherrabústað í Reykjavík 1903 eftir Magnús Th. S. Blöndahl. Þjóðskjalasafnið.
 89. Tillöguteikning af fyrirhuguðu landsyfirréttarhúsi í Reykjavík 1802 eftir Boye Magens. Þjóðskjalasafnið.
 90. Tillöguteikning af fyrirhuguðu biskupshúsi 1785 eftir Kirkerup. Þjóðskjalasafnið.
 91. Teikning af kirkju í Viðey 1766 eftir Anthon. Þjóðskjalasafnið.
 92. Teikning af Bessastöðum frá um 1720. Þjóðskjalasafnið.
 93. Teikning af nýju húsi á Bessastöðum 1736. Þjóðskjalasafnið.
 94. Teikning af Bessastöðum 1751 eftir Pingel amtmann. Þjóðskjalasafnið.
 95. Teikningar af Viðeyjarstofu 1752 eftir Eigved. Þjóðskjalasafnið.
 96. Teikningar af fyrirhugaðri Dómkirkju í Reykjavík 1787 eftir Kirkerup. Þjóðskjalasafnið.

97. Teikning af latínuskóla í Reykjavík 1785 eftir Kirkerup. Þjóðskjalasafnið.
98. Uppdráttur af götum Reykjavíkur vegna tillögu um nýtt frárennsli frá bænum 1843 eftir Björn Gunnlaugsson. Þjóðskjalasafnið.
99. Uppdráttur af fyrirhuguðum skúlagarði við holdsveikraspítalann í Laugarnesi eftir Einar Helgson. Þjóðskjalasafnið.
100. Reykjavík 1862. Olíumálverk eftir Fowles. Þjóðminjasafnið.
101. Reykjavík 1836. Olíumálverk eftir Mayer. Eigandi: Den gamle by i Aarhus.
102. Stórt málverk af Reykjavík 1834, stækkað og útfært í olíu eftir Sigurð Þóri Sigurðsson eftir lithografíu FT. Kloss.
103. Reykjavíkurstemning um aldamótin 1800, uppsuða úr ýmsum ferðabókamyndum, útfært í olíu af Sigurði Þóri Sigurðssyni.
104. Tilskipun frá Jörgen Jørgensen sumarið 1809. Þjóðskjalasafnið.
105. Riss af latínuskóla í Reykjavík frá 1785, líklega eftir Pontoppidan. Þjóðskjalasafnið.
106. Teikning af kirkjunni á Bessastöðum 1824 eftir F.A. Maltzon. Þjóðskjalasafnið.
107. Grunnmynd fangahússins í Reykjavík 1803 eftir Ohlsen. Þjóðskjalasafnið.
108. Uppdráttur af Reykjavík og nágrenni 1772 eftir Þorkel Fjeldsted. Þjóðskjalasafnið.
109. Grunnmynd af húsi landfógeta í Reykjavík 1805. Þjóðskjalasafnið.

Munir og líkön

1. Tveir ljósastazarar frá elstu tíð, uppgerðir og að hluta endursmiðaðir af Gísla Kristjánssyni.
2. Slökkvidæla, smíðuð af Ólafi Hjaltsted 1904. Eigandi Slökkviliðid í Reykjavík.
3. Vélknúin slökkvidæla í vagni frá árinu 1912. Eigandi Slökkviliðid í Reykjavík.
4. Slökkvibíll af gerðinni Ford T 1923. Þjóðminjasafnið.
5. Slökkvibíll af gerðinni Fordson 1932. Eigandi Slökkviliðid í Reykjavík.
6. Harley Davidson lögregluhjól frá 1942. Eigandi Lögreglan í Reykjavík.
7. Valtarinn „Briat Knútsdóttir“. Árbæjarsafn.

8. Krambúð með munum úr söfnum og einkaeign.
9. Módel af Reykjavík 1786, gert af Niels Aaage-Edwin. Árbæjarsafn.
10. Módel af Grjótaþorpi 1886, gert eftir teikningum Júlíönu Gottskálksdóttur listfræðings.
11. Módel af Reykjavík um 1886, unnið eftir uppdrætti Sveins Sveinssonar frá 1887 af Módelverksstaði Reykjavíkur undir umsjón Salvarar Jónsdóttur landfræðings.
12. Módel af Eimreiðinni, gert af Þorleifi Þorleifssyni. Eigandi Reykjavíkurböfn.
13. Nokkur módel af hafnarbakkannum og húsum Eimskipafélags Íslands o.fl., gerð af Þorleifi Þorleifssyni. Eigandi Eimskipafélag Íslands.

14. Líkan af báti með Engeyjarlagi, smíðað af Magnúsi Pálssyni. Þjóðminjasafnið.
15. Líkón af togurunum Tryggva gamla og Hannesi ráðherra. Árbæjarsafn.
16. Líkón af nýsköpunartogurunum Hallveigu Fróðadóttur og Ingólfi Arnarsyni. Fengið að láni frá Granda h.f.
17. Líkan af strætisvagni af Studebaker-gerð, smíðað af Trésmíðadeild Landsmíðjunnar. Eigandi SVR.
18. Vörubíll af gerðinni Ford 1946. Eigendur Snæbjörn Aðalsteinsson og Ögmundur Runólfsson.
19. Smíðajárnhlíð af Austurvelli. Eigandi Ármann Guðnason.
20. Fallstykki og kúlur, svipað að gerð og Jörundur hundadagakonungur lét grafa upp á Bessastöðum og setja upp í Phelpsvígi (Battaríinu). Þjóðminjasafnið.
21. Móhlaði og skjöl frá tímum Innréttunganna.
22. Sandpokavirki í hernámsáradeild, hannað af Magnúsi Tómassyni.
23. Ýmsir smámunir úr Árbæjarsafni.
24. Bæklingar og plaköt úr Borgarskjalasafni.
25. Póstkortasafn Ármanns Guðnasonar.
26. Við inngang: Verkið Tvennir tímar, hlaðið af Tryggva Hansen eftir teikningu Magnúsar Tómassonar.

Reykjavík í 200 ár
 Svipmyndir mannlífs og byggðar.
 Sýning á Kjarvalsstöðum
 16. ágúst til 28. september 1986.

Sýningarnefnd:

Þorvaldur S. Þorvaldsson formaður

Páll Lindal

Gísli Kristjánsson

Gísli B. Björnsson

Ragnheiður Þórarinsdóttir

Magnús Tómasson.

Jafnframt tóku þátt í störfum nefndarinnar:

Gunnar Eydal og

Stefán Kristjánsson framkvæmdastjóri afmælisnefndar Reykjavíkur.

Blaðafulltrúi sýningarinnar var Sigurður G. Tómasson.

Ljósmyndir úr Þjóðminjasafni Íslands eru unnar af Guðmundi Ingólfssyni í Ímynd. Ljósmyndir úr Ljósmyndasafninu hf. og eftirtökur úr Árbæjarsafni eru unnar af starfsmönnum Ljósmyndasafnsins. Eftirtökur á myndum úr Borgarskjalasafni og ljósmyndir á vegum Borgarskipulags annaðist Jóhanna Ólafsdóttir. Hringstjörmynd af Reykjavík 1986 tók Leifur Þorsteinsson.

Þeir sem að sýningunni unnu:

Hönnun sýningar, öflun og val myndefnis og umsjón:

Magnús Tómasson.

Rannsókn og textun mynda:

Guðjón Friðriksson og

Júlíana Gottskálksdóttir

Hönnun á tjaldi og búnaði:

Gísli Kristjánsson Vélamiðstöð Reykjavíkurborgar og Kristján Ásgeirsson Borgarskipulagi Reykjavíkur. Tjaldið var saumað í Seglagerðinni Ægi undir forystu Einar Þorsteins Ásgeirssonar.

Smíði og uppsetning sýningar:

Sviðsmyndir hf. og

Trésmíðja Reykjavíkurborgar.

Lúkan af Reykjavík 1887:

Byggt á korti

Sveins Sveinssonar og rannsóknnum

Salvarar Jónsdóttur.

Unnið á módelverkstæði Reykjavíkur af

Jónasi Magnússyni,

Axel Helgassyni og

Kristjáni Sigurðssyni.

Málað af Guðrúnu Svövu Svavarsdóttur.

Lúkan af Grjótaþorpi frá því um 1886:

Smíðað af

Guðlaugi Jörundssyni eftir teikningum og rannsóknnum

Júlíönu Gottskálksdóttur.

Málað af

Georg Guðna Haukssyni.

Krambúð:

Hönnuð af

Magnúsi Tómassyni.

Smíði: Sviðsmyndir hf., yfirsíður

Ólafur Jónsson. Söfnun og gerð muna:

Margrét Magnúsdóttir.

Svið fyrir leikþátt:

Margrét Magnúsdóttir.

Ljósamenn:

Páll Ragnarsson og

Sveinn Benediktsson.

Frágangur, innrömmun mynda og vinna við uppsetningu:

Stefán Halldórsson og

Daði Guðbjörnsson.

Hönnun sýningarskrár:

Magnús Tómasson.

Umsjón með sýningarskrá:

Guðjón Friðriksson og

Sigurður G. Tómasson.

Setning:

Leturval

Prentun:

Grafík.

Upplýsingar um dagskrá

Sýningin er opin alla daga frá klukkan 14—22.

Hún stendur til 28. september. Um helgar er sérstök dagskrá.

REYKJAVÍKURSPJALL er laugardaga og sunnudaga klukkan þrjú, nema opnunardaginn. Fyrsti fyrirlesarinn er frú Auður Auðuns fyrrverandi ráðherra og forseti borgarstjórnar. Næstu helgar flytja svo Reykjavíkurspjall þau Gerður Magnúsdóttir, Guðni Guðmundsson, Bragi Kristjánsson, Valgerður Tryggvadóttir, Ludvig Hjalmtýsson, Jóhanna Sveinsdóttir, Pétur Sigurðsson, Ingibjörg Benediktsdóttir, Þórarinn Þórarinsson og Álfheiður Kjartansdóttir.

Röð fyrirlesara og nöfn á fyrirlestrum verða auglýst hverju sinni.

Þá verða haldnar leiksýningar, FLENSAÐ Í MALAKOFF, undir stjórn Brynju Benediktsdóttur. Þær verða fjórum sinnum í viku fram í miðjan september. Á fimmtudags- og föstudagskvöldum klukkan níu (21) og á laugardögum og sunnudögum klukkan fjögur (16). Seinustu tvær vikur sýningartímans verður þó einungis sýnt á sunnudögum, (21. og 28. september).

Sýningarnefnd þakkar eftirtöldum margvís-
lega hjálp og framlag til sýningarinnar:

Verslun Jes Zimsen
Verslun O. Ellingsen
Reykjavíkurapóteki
Þjóðminjasafni Íslands
Landsbókasafni Íslands
Þjóðskjalasafni Íslands
Slökkviliði Reykjavíkur
Versluninni Te og kaffi
Granda hf.
Eimskipafélagi Íslands
Vegagerð ríkisins
Ármanni Guðnasyni
Snæbirni Aðalsteinssyni
Ögmundi Runólfssyni
Ellen Martin
og
Litla þjófafélaginu Þörf sf.

Slippfélagið í Reykjavík h.f. var stofnað 15. mars 1902 og er því elsta starfandi hlutafélag landsins. Upphaflega var félagið stofnað um rekstur á dráttarbraut „Slipp“ þar sem mikill skortur var á aðstöðu til skipaviðgerða, en skjótt óx félaginu fiskur um hrygg og hefur það verið eitt stærsta og öflugasta hlutafélag landsins um langt árabíll. Í dag er stafsemin rekin í fjórum deildum þ.e. dráttarbrautir, þar á meðal sú stærsta á landinu, byggingavörverslun, tréiðnaðardeild og málningarverksmiðja. Að meðaltali starfa hjá félaginu um 120 manns.

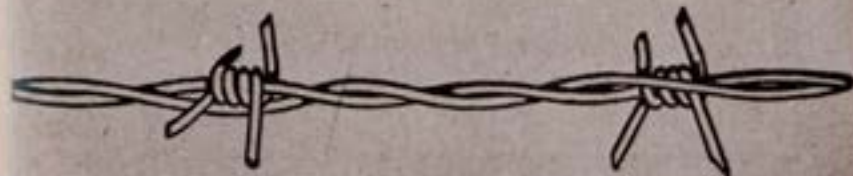
Slippfélagið í Reykjavík h.f. · Mýrargötu 2 · Stofnsett 1902
Pósthólf 468 · Símanefni SLIPPEN · Sími 10123

Gærið pantanir á öllu ykkar girðingarefni hjá okkur, það borgar sig áreiðanlega.

Hafið það ávalt hugfast að krónan, sem fer í óhagstæð innkaup, er að óþörfu töpuð.

Mjólkurfélag Reykjavíkur.

Sælgætisgerðin Freyja 68 ára.

Árið 1918 stofnuðu fjórir ungir athafnamenn sælgætisgerðina Freyju. Tveir þessarra manna höfðu numið sælgætisgerð hjá Glóbus súkkulaðiverksmiðjunni. Fyrirtækið hóf fyrst rekstur sinn að Vesturgötu 20 í Reykjavík en flutti síðar í eigið húsnæði á Lindargötu, þar sem sælgætisgerðin var til húsa í fjölda mörg ár. Fjölskylda Guðmundar Jónssonar bakameistarara eru núverandi eigendur Freyju, en Guðmundur hefur starfað hjá fyrirtækinu í um 30 ár. Freyja er nú til húsa í iðnaðarhverfi í Kópavogi og hefur bætt tækjakost sinn verulega síðustu ár, m.a. með nýrri danskri sælgætisgerðarvél sem mjög eykur fjölbreytni og gæði framleiðslunnar. 1930 hófst framleiðsla á Valencia súkkulaði með hnetum og rúsinum og enn í dag er það eitt vinsælasta súkkulaðið á Íslandi. Sælgætið frá Freyju er alveg fyrirtak og á hvers manns vörum, eins og spaugarinn sagði í fullri alvöru.

Freyju gott er fyrirtak.

HALLDÓR DANIELSSON

BÆJARFÓGETI Í REYKJAVÍK

KUNNGJÖRIR að mér hefur tíð *Jes Zimsen* verðanna 25 ára að aldri, að herra hafi í tryggja að herra verðan hafi í kaupstaðum, og hefur hann í þess ábyrgð með borgarbréfi.

Með því mi óánsettur *Jes Zimsen* hefur gætt í borgarbréfi þessum þá, að tíðni kalla í þessu tilfelli, svo og hefur ummið herra lögmætt borgarbréfi, þá er herra hafi með samkræm tígum 7. nóv. 1879, 2 gr., sköttu til borgara og herra veit heimild til að reka verðan í Reykjavíkkaupstað, með öllum þessu skyldum, sem staða til ei borgara að lögmæt, og öllum þessu sköttum, sem stað þessum þegar eru eða hafi eða herra að verða veit, og tíðni *Jes Zimsen* mi aðbyrgð verða. — Leyfi þetta veitir eigi heimild til að verða með öllum drykki.

Tú staðfestu er nafn mitt og embættisminni.

Stjórfrófa borgarbréfa í Reykjavík, 1. apríl 1903

Haldór Danielsson

Verðunarbref Jes Zimsen frá 1903. Þetta er aughýsing frá Jes Zimsen hf.

Borgarbréfi

Jes Zimsen

til að tryggja reka verðan í Reykjavíkkaupstað.

Árið 1918 keypti Sambandið lóð af ríkinu á Arnarhólstúni, en þá var búist við að jarnbrautarstöð Reykjavíkur myndi rísa norðan Arnarhóls þar sem nú er Skúlagata. Á lóðinni var síðan reistur elsti hluti Sambandshússins sem hér sést á myndinni og bærin Sölvhóll í forgrunni. Húsið var tekið í notkun 1920. Þar hefur síðan verið aðalaðsetur Sambandsins og hefur tvisvar verið byggt við húsið.

Samband íslenskra samvinnufélaga var stofnað 20. febrúar 1902. Stofnendur voru kaupfélögin í landinu og eru þau eigendur þess. Sambandið hefur með höndum fjölbættan atvinnurekstur — innanlands og utan — og annast þjónustu við samvinnumenn á sviði fræðslu- og félagsmála, verslunar og viðskipta.

 SAMBAND ÍSLENSKRA SAMVINNUFÉLAGA

Verksmiðjan Víðfell hf. tók til starfa 1. júní 1942 sem einkaframleiðandi Coca Cola á Íslandi.

Fyrsta vélasamstæðan, sem tekin var í notkun 1942 gat framleitt 24 litlar flöskur á mínútu sem jafngildir 4.6 lítrum. Í dag geta vélar fyrirtækisins framleitt yfir 500 lítra á mínútu. Víðfell sendir Reykjavíkurborg kveðjur í tilefni 200 ára afmælis.

VIÐ HÖFUM VAXIÐ MEÐ REYKJAVÍK

Verslun O. Ellingsen, var stofnuð af Othari Ellingsen 16. júní 1916 í Kolasundi, en fluttist ári seinna í Hafnarstræti.

1974 var öll starfsemin flutt að Ánanaustum á Grandagardi í 1500 m² verslunarhúsnæði.

Að jafnadi eru um 8000 vörutegundir á lager. Frá 250 erlendum aðilum og 60 innlendum framleiðendum.

Starfsmenn eru nú um 30.

ELLINGSEN
Ánanaustum
Sími 28855

*Þetta var fyrst hús Mjólkursamsölnunnar, við Snorra-
braut, en hýsti síðar Osta- og smjör-
sölnuna sf.*

Þetta er auglýsing frá Osta- og smjör-
sölnunni hf.

*Gunnar Ásgeirsson forstjóri
við Volvo-bifreið*

Þetta er auglýsing frá Gunnari
Ásgeirssyni HF.

*Hans Petersen kaupmaður í verslun sinni.
Verslunin er enn á sama stað.*

Þetta er auglýsing frá Hans Petersen hf.

*Nr. 6. Horna „Gullfoss“ 16/4 1915.
Skrifstofa 1/3 Eimskipafél. Íslands.*

*Skrifstofa Eimskipafélags Íslands 16. apríl 1915, þegar
Gullfoss kom til landsins.*

Þetta er auglýsing frá Eimskipafélagi
Íslands HF.

*Gömul
mynd úr
Kexverksmiðjunni
Fróni.*

Þetta er auglýsing
frá Fróni hf.

Árið 1929 byrjaði Magnús Þorgeirsson að selja PFAFF saumavélar í þessu húsi að Bergstadastræti 7 í Reykjavík. Margt hefur breyst síðan þá – nema aðalboðorð Magnúsar frá fyrstu tíð, en það var að veita viðskiptavinum sínum góða þjónustu. Við, sem tókum við af honum reynum af fremsta megni að standa við þetta, enda er kjörorð okkar

✍️ GÓÐAR VÖRUR – GÓÐ ÞJÓNUSTA 🖱️

PFAFF®

Borgartúni 20
Reykjavík

Þorskhausar
í stæðu
á athafnasvæði
Kletts

Þetta er auglýsing
frá Síldar- og fiskimjölsverksmiðjunni

Vátrygginga-samningur

milli

Jóhann Ólafsson & Co. Reykjavík

og

Sjóvátryggingarfélag Íslands hf.

Reykjavík

Sjóvátryggingarfélag Íslands hf. tryggir með samningi þessum allar þær vörur, sem herja *Jóhann Ólafsson & Co. Reykjavík* sendir eða þær sendar frá 15. febrúar 1919 að reikna og eru sendar og skráðar á faraskránni, eða málakvæði, úrþjóð hljóðandi á nafni, með fyrsta flakka segl, mál- og gólfakipum milli Íslands og Evrópu og milli Íslands og hafna á austurströnd Norðar-Ameríku. Kvæfrennar milli hafna á Íslandi með gólfakipum, sem hafa farið þarðan, 7. með mál- og seglökkipum

Samningur þessi er fyrsti vátryggingarsamningur á vörum í sjóflutningi milli íslenskra fyrirtækja og er enn í gildi. Hann er gerður milli Jóhanns Ólafssonar og Co og Sjóvátryggingarfélag Íslands hf.

Sjóvátryggingarfélag Íslands hf.

— stofnað 1918 —

Fylgja tryggja þá sigl henni upphæð með samningi þessum en kr. 50.000
krónur *fyrir hús þessum* með gólfakipi og kr. 10.000
krónur *hús þessum* með segl- eða málakipi.

Þý á samningi með einni skýl þar fram á löngu þess, sem hér er að sjá
greitt kr. 50.000 og kr. 10.000 tryggja fjálgjöld einnig það, sem
þessu gildir, ef þess er tilgjaf upphæðin fyrir breytingu skýlanna.

Vátryggingarskýlin eru hús einu og þessu eru á vátryggingarskýlinni fjálgjöldin.

Vátryggingarskýlin reikna eftir fulltræði, að viðbættum fjálgjöldum og
vátryggingarskýlinna. Reikna með einnig allt að 10% lagabættu úrþjóða (samgöngu Arsons)
af fulltræði og fjálgjöldum.

Skýlin eru skráðar samkvæmt lögbókaskránni fjálgjöldin, og greitt þess í þessum
eða hús þessu.

Herja Jóhann Ólafsson & Co skuldbættir sig til að tryggja
allt það, sem getur leitað um samning þessum og það hefur rétt gildir.

Fylgja þessu vátryggingu í hús vátryggingabók, sem hanna þessu hús í ekkar þess
málakvæðinga, sem hanna er skuldbættin til að tryggja hús þess samkvæmt samningi
þessum. Skuldbættir skulu þessu í hús þessu eftir málakvæði þessu, en skulu, sem
vátryggingu skulu, þessu þessu eru skuldbættir í skýl.

Vátryggingarskýlin eða skýl er henni um samning þessu til skýl fjálgjöldin í
Reykjavík einu einu á vörum.

Vörur, sem eru tryggja eftir að þess eru komnar í skýl (á hús eða í rúmmál), eru
vátryggar með samningi þessum, ef fjálgjöldin er tilgjaf það, og segja þessu eru komnar
um það, að skýl hús hús á.

Eigi er hægt að breyta skuldbættin fyrir skuldbættir og fjálgjöldin, ef viðkomandi
skýl þessu sigl er skuldbætt málakvæði (Adressbrot), úrþjóða af einu hljóðandi á nafni vá-
tryggingu (eða Order), þessu skuldbættin eru hús í skýl. Ekkar hefur, ef skuldbættin er að
þessu skuldbættin á faraskránni. Úrþjóða fjálgjöldin eftir samningi þessum skulu þessu, ef það
kennir í hús, að sending, sem leitað er um samning þessum, eigi er tilgjaf á fjálgjöldin
þessu og segja þessu hús og með fjálgjöldin vátryggingarskýlinna.

Skýl skulu gita sigt upp samningi þessum með þessu einu hús þessu.

Vandræði vátryggingu að greiða skýl eða leita samningu, getur fjálgjöldin upphætt
hann í úrþjóða þessu, og segja þessu þessu á gildi fjálgjöldin eftir dagningu þessu
þess, ef samningurinn var upphætt með.

Til skýl þessu hús þessu skulu skuldbættin samning þessum, sem verður í vörum fjálgjöldin,
en *Jóhann Ólafsson & Co*
er ekkar skuldbættin eftir.

Reykjavík, 15. febrúar 1919

21. febrúar

Jóhann Ólafsson & Co

1/2 Sjóvátryggingarfélag Íslands

M. M. M.

*Gamalt og þekkt vörumerki frá brjóstsykursgerðinni
Nóa, teiknað af Tryggva Magnússyni.*

Þetta er auglýsing frá NÓA-HREINI-
SÍRÍUS hf.

*Hús Natans og Olsens við Austurstræti þar sem nú
eru skrifstofur Reykjavíkurborgar og Reykjavíkur-
apótek.*

Þetta er auglýsing frá Natan og Olsen hf.